

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą Nr. X-493 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
ĮSTATYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas apibrėžia socialinių paslaugų sampratą, jų tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos įstaigų licencijavimą, socialinių paslaugų akreditavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimą, socialinio darbo sampratą, jo įgyvendinimo sritis ir principus, socialinio darbo lygmenis.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Asmuo su sunkia negalia:

1) **vaikas su sunkia negalia** – vaikas, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuriam pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą nustatytas sunkaus neįgalumo lygis;

2) **suaugęs asmuo su sunkia negalia** – suaugęs asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuriam pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis;

3) **senatvės pensijos amžiaus asmuo su sunkia negalia** – sukakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžių asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis.

2. **Bendruomeniniai šeimos namai** – savivaldybės teritorijoje veikianti socialinių paslaugų įstaiga, kuri organizuoja, o prireikus ir teikia kompleksines paslaugas šeimai.

3. **Bendruomeniniai vaikų globos namai** – trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą bendruomenėje teikianti socialinių paslaugų įstaiga, kurios atskirose patalpose (name, bute), esančiose bendruomenės gyvenamojoje vietoje, pagal šeimai artimos aplinkos modelį gyvena iki 8 vaikų ir jiems sudaromos sąlygos gauti reikiamas paslaugas bendruomenėje.

4. **Budintis globotojas** – fizinis asmuo, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su globos centru, prireikus laikinai prižiūrintis be tėvų globos likusius ir (ar) socialinę riziką patiriančius vaikus, su kuriais jis nesusijęs giminystės ryšiais.

5. **Globos centras** – socialinių paslaugų įstaiga, kuri, įgyvendindama vaiko globėjo (rūpintojo) teises ir pareigas, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos ir (ar) socialinę riziką patiriantį vaiką prižiūrėti budinčiam globotojui, pagal poreikį teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą vaikui,

budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), tėvams, šeimynų dalyviams, socialinių paslaugų įstaigų, dirbančių su vaikais, darbuotojams, taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams, vaiką grąžinant į šeimą.

6. Individualios priežiūros darbuotojas – asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui pagal individualius jo poreikius, įskaitant socialines paslaugas, kurios apima pagalbą užtikrinant asmens higieną.

7. Laikino atokvėpio paslauga – pagalba suteikiant galimybę pailsėti asmeniui (šeimai), prižiūrinčiam (-iai) asmenį, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis.

8. Likęs be tėvų globos vaikas – vaikas, kuriam įstatymų nustatyta tvarka nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba).

9. Metodinis kompleksinių paslaugų šeimai centras – socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, kuris teikia metodinę pagalbą organizuojant ir (ar) teikiant kompleksines paslaugas šeimai, gerinant jų kokybę, dalijasi gerąja šių paslaugų teikimo patirtimi.

10. Senyvo amžiaus asmuo – sukakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

11. Sielovados darbuotojas – asmuo, teikiantis religinius patarnavimus ir vykdamas sielovadą.

12. Socialines paslaugas teikiantis fizinis asmuo – fizinis asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui, su kuriuo jis nesusijęs artimais giminystės ryšiais (nėra socialines paslaugas gaunančio asmens tėvas (tėvis) ar motina (motė), vaikas (įvaikis), senelis (-ė), vaikaitis (-ė), brolis, sesuo), santuokiniais ryšiais (nėra socialines paslaugas gaunančio asmens sutuoktinis) ar su kuriuo negyvena ir netvarko bendro ūkio neįregistravęs santuokos, taip pat nėra socialines paslaugas gaunančio asmens globėjas ar rūpintojas arba neįgaliojo aprūpintojas.

13. Socialinė globa – asmeniui teikiama nuolatinė specialistų pagalba, apimanti gyvybiškai svarbių funkcijų palaikymą ir (ar) savarankiškumo ugdymą.

14. Socialinė priežiūra – asmeniui (šeimai) teikiama specialistų pagalba, apimanti socialinės įtraukties didinimą, asmens (šeimos) socialinių įgūdžių ir gebėjimų pasirūpinti savimi (šeima) ugdymą.

15. Socialinė rizika – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių šeimos ar asmenys patiria arba yra pavojus jiems patirti socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; nuo nusikaltamos veikos nukentėjusių asmenų patirta žala; išitraukimas ar polinkis išitraukti į nusikaltamas veikas; piktnaudžiavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis; priklausomybė nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, azartinių žaidimų ar kitokia priklausomybė; elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

16. Socialinės globos įstaiga – socialinių paslaugų įstaiga, turinti teisę šio įstatymo nustatyta tvarka teikti socialinę globą.

17. Socialinės globos normos – socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinami socialinės globos teikimo asmenims tvarka ir privalomi socialinės globos įstaigų teikiamos ilgalaikės, trumpalaikės, dienos socialinės globos kokybės reikalavimai.

18. Socialinės įtraukties koordinatorius – asmuo, organizuojantis, koordinuojantis ir teikiantis pagalbą socialinę atskirtį patiriantiems ar galintiems patirti asmenims, siekiant jų socialinės įtraukties.

19. Socialinis darbuotojas – asmuo, dirbantis socialinį darbą.

20. Socialinių paslaugų įstaiga – socialines paslaugas teikiantis Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigęs juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, atitinkantys šiame įstatyme nustatytus

reikalavimus.

21. **Socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistas** – socialinių paslaugų įstaigos darbuotojas, organizuojantis ir (ar) vykdomas dienos užimtumo veiklas, siekiant socialinės įtraukties.

22. **Socialinių paslaugų teikėjas** – socialinių paslaugų įstaiga ar socialines paslaugas teikiantis fizinis asmuo.

23. **Suaugęs asmuo su negalia** – suaugęs asmuo, kuriam Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis ir kuris iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, dalyvauti visuomenės gyvenime.

24. **Supervizija** – darbuotojų ir (ar) socialinių paslaugų įstaigų konsultavimas profesinių santykių klausimais, siekiant tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją ir (ar) socialinių paslaugų įstaigos veiklą. Supervizija gali būti vykdoma individualiai arba grupėse.

25. **Vaikas su negalia** – vaikas, kuriam Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis, kuris iš dalies ar visiškai neįgijęs amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.

26. **Vaikus globojanti šeima** – sutuoktiniai ar vienas gyvenantis asmuo, ne jaunesnis kaip 21 metų (reikalavimas būti sukačiam 21 metų amžių netaikomas vaiko artimajam giminei), įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrintys ar globojantys vaikus ar jais besirūpinantys.

27. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatyme, Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

3 straipsnis. Socialinių paslaugų samprata ir tikslai

1. Socialinėmis paslaugomis siekiama socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei atsiradimo prevencijos ir (ar) suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, negalios, socialinės rizikos, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam (neturinčiai) gebėjimų (jų neturėjusiam arba jų turėjusiam, bet praradusiam) ar galimybių savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

2. Socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, didinti socialinę jų įtrauktį.

4 straipsnis. Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principai

Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos vadovaujantis šiais principais:

1) bendradarbiavimo. Socialinių paslaugų valdymas, skyrimas ir teikimas grindžiamas asmens, šeimos, bendruomenės, organizacijų, ginančių žmonių socialinių grupių interesus ir teises, socialinių paslaugų teikėjų, savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimu bei tarpusavio pagalba;

2) dalyvavimo. Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo klausimai sprendžiami kartu su socialinių paslaugų gavėjais ir (ar) jų atstovais, organizacijomis, ginančiomis žmonių socialinių grupių interesus ir teises;

3) kompleksiskumo. Socialinių paslaugų teikimas asmeniui derinamas su socialinių paslaugų teikimu jo šeimai;

- 4) prieinamumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos;
- 5) socialinio teisingumo. Asmens (šėimos) finansinės galimybės neturi įtakos asmens (šėimos) galimybėms gauti socialines paslaugas;
- 6) tinkamumo. Asmeniui (šėimai) skiriamos ir teikiamos tokios socialinės paslaugos, kurios atitinka asmens ir šėimos interesus bei nustatytus poreikius;
- 7) veiksmingumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos, siekiant gerų asmens (šėimos) situacijos pokyčio rezultatų ir racionaliai naudojant turimus išteklius;
- 8) visapusiškumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos derinant jas su pinigine socialine parama, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu, socialinio būsto suteikimu, specialiosios pagalbos priemonėmis;
- 9) įgalinimo. Teikiant socialines paslaugas, dirbama su asmeniu (šėima) ir jo aplinka, siekiant skatinti asmens (šėimos) iniciatyvumą, priimant sprendimus ir sąmoningai prisiimant už juos atsakomybę;
- 10) subsidiarumo. Valdant, skiriant ir teikiant socialines paslaugas, pagalba organizuojama taip, kad valstybės ir (ar) savivaldybių institucijos siektų kurti socialinių paslaugų teikėjus, asmenis, šėimas, bendruomenes visavertiškai funkcionuoti įgalinančią aplinką, gerbiant, skatinant ir padedant išlaikyti asmens, šėimos, bendruomenės orumą, iniciatyvą ir solidarumą, neperimant atsakomybių ir užduočių, kurias gali atlikti pats asmuo, pati šėima, pati bendruomenė;
- 11) asmens garbės ir orumo apsaugos. Socialinių paslaugų srities darbuotojas gerbia kiekvieno asmens (kiekvienos šėimos) teisę į laisvą apsisprendimą dėl socialinių paslaugų asmeniui (šėimai), pripažįsta visus asmenis (visas šėimas), kuriems (kurioms) reikia jo pagalbos, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos ar įsitikinimų, pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ar kitų bruožų;
- 12) partnerystės. Savivaldybių institucijos, organizuodamos socialines paslaugas, įtraukia savivaldybės teritorijoje veikiančius socialinių paslaugų teikėjus į socialinių paslaugų planavimą, teikimą ir stebėseną.

5 straipsnis. Teisė į socialines paslaugas

Gauti socialines paslaugas turi teisę:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiai;
- 2) užsieniečiai, tarp jų ir asmenys be pilietybės, turintys leidimą nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 3) kiti asmenys Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatytais atvejais.

6 straipsnis. Asmens duomenų tvarkymas

1. Asmens duomenys socialinių paslaugų valdymo, skyrimo, teikimo, informavimo apie savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas ir jų teikėjus, budinčio globotojo vykdomos likusių be tėvų globos vaikų, socialinę riziką patiriančių vaikų priežiūros, socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacijos vykdymo, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimo, socialinių paslaugų apskaitos ir (ar) atskaitomybės tikslais tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir Reglamentu (ES) 2016/679, jų saugojimo terminai nustatomi šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

2. Socialinių paslaugų įstaigos ir socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais tvarko asmens duomenis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su asmens sveikatos būkle (diagnozuotos ligos, gydymas, medikamentai, neįgalumo ar darbingumo lygis), vadovaudamiesi Reglamentu (ES) 2016/679, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

ANTRASIS SKIRSNIS

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠYS

7 straipsnis. Socialinių paslaugų rūšys ir turinys

1. Socialinių paslaugų rūšys:

- 1) prevencinės;
- 2) bendrosios;
- 3) specialiosios.

2. Socialines paslaugas, jų turinį (apibrėžimą, gavėjus, paslaugos teikimo vietą, trukmę ir dažnumą, paslaugos sudėtį, paslaugas teikiančių specialistų kategorijas, paslaugos teikimo ypatumus), socialinių paslaugų teikėjus, socialinių paslaugų įstaigų tipus apibrėžia socialinių paslaugų katalogas, tvirtinamas socialinės apsaugos ir darbo ministro.

8 straipsnis. Prevencinės socialinės paslaugos

1. Prevencinės socialinės paslaugos teikiamos visiems asmenims (šeimoms) ir (ar) bendruomenėms, siekiantiems (siekiančioms) stiprinti asmens (šeimos) gebėjimą savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu, skatinti asmens (šeimos) dalyvavimą visuomenės gyvenime, bendruomenės socialinį aktyvumą ir socialinę įtrauktį, taip pat gilinti asmens (šeimos) žinias ir ugdyti jo (jos) įgūdžius, kad ateityje būtų išvengta galimų socialinių problemų ir socialinės rizikos atsiradimo.

2. Prevencinėms socialinėms paslaugoms priskiriamos potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieškos paslauga, kompleksinės paslaugos šeimai, darbas su bendruomene, informavimo, sociokultūrinės ir kitos paslaugos, numatytos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras nustato prevencinių socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo tvarką.

9 straipsnis. Bendrosios socialinės paslaugos

1. Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis.

2. Bendrosioms socialinėms paslaugoms priskiriamos konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto organizavimo, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne ir kitos paslaugos, numatytos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge.

10 straipsnis. Specialiosios socialinės paslaugos

1. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio (kurios) gebėjimams savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar jiems kompensuoti prevencinių ir (ar) bendrųjų socialinių paslaugų neužtenka.

2. Specialiosioms socialinėms paslaugoms priskiriama:

- 1) socialinė priežiūra;
- 2) socialinė globa;
- 3) laikino atokvėpio paslauga.

3. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, vaikų dienos socialinės priežiūros, socialinės priežiūros šeimoms, laikino apnakvindinimo, socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje ir kitos paslaugos, numatytos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge.

4. Socialinė globa pagal trukmę skirstoma į dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę.

11 straipsnis. Pagalbos pinigai

1. Savivaldybės tarybos nustatytais atvejais, kai vaikus prižiūri ar juos globoja (jais rūpinasi) vaikus globojančios šeimos, budintys globotojai arba kai bendrąsias socialines paslaugas ir

socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) veiksmingiau organizuoti pinigais, vaikus globojančiai šeimai, budintiems globotojams per globos centrą arba asmeniui (šeimai) gali būti mokama pinigine išmoka – pagalbos pinigai.

2. Pagalbos pinigų dydžio nustatymą ir jų mokėjimą reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamas mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas.

TREČIASIS SKIRSNIS **SOCIALINIŲ PASLAUGŲ VALDYMAS**

12 straipsnis. Socialinių paslaugų valdymas ir valdymo subjektai

1. Socialinių paslaugų valdymas apima socialinių paslaugų planavimą, teikimo organizavimą, socialinių paslaugų kokybės vertinimą bei socialinių paslaugų teikėjų veiklos priežiūrą valstybės ir vietos savivaldos lygmenimis.

2. Pagrindinės socialinių paslaugų valdymo institucijos yra:

- 1) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- 2) savivaldybės institucijos;
- 3) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas).

13 straipsnis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencija

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

- 1) formuoja socialinių paslaugų politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
- 2) teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl valstybės socialinių paslaugų sistemos ir socialinio darbo vystymo krypčių, socialinių paslaugų politikos valdymo tobulinimo bei finansavimo;
- 3) analizuoja ir vertina socialinių paslaugų būklę šalyje ir teikia savivaldybių institucijoms siūlymus dėl socialinių paslaugų planavimo, jų teikimo organizavimo;
- 4) dalyvauja rengiant Nacionalinį pažangos planą, kuriame nustatomi strateginiai socialinių paslaugų politikos tikslai ir (ar) uždaviniai. Rengia nacionalines plėtros programas, kuriomis įgyvendinami šios politikos pažangos uždaviniai, ir teikia jas Vyriausybei tvirtinti, numato priemones šiems uždaviniams įgyvendinti, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.

14 straipsnis. Savivaldybės institucijų ir kitų administravimo subjektų kompetencija

1. Savivaldybės institucijos atsako už socialinių paslaugų teikimo savivaldybės gyventojams užtikrinimą planuodamos socialines paslaugas, organizuodamos jų teikimą, vertindamos prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybę.

2. Savivaldybės taryba:

- 1) socialinių paslaugų teikimo mastui ir rūšims pagal gyventojų poreikius nustatyti kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą. Socialinių paslaugų planas sudaromas vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinama socialinių paslaugų planavimo metodika;
- 2) skiria lėšas, reikalingas socialinėms paslaugoms teikti, socialinių paslaugų programoms ir projektams įgyvendinti, investicijoms į socialinių paslaugų plėtrą finansuoti;
- 3) steigia, pertvarko, reorganizuoja, likviduoja savivaldybei pavaldžias socialinių paslaugų įstaigas ir skiria joms finansavimą;
- 4) steigia naujas socialinių paslaugų įstaigas, jeigu veikiančios socialinių paslaugų įstaigos teikia nepakankamai savivaldybės teritorijos gyventojų poreikius atitinkančių paslaugų arba nėra socialines paslaugas teikiančių įstaigų.

3. Savivaldybės meras:

- 1) organizuoja socialinių paslaugų rūšių pagal gyventojų poreikius ir jų teikimo masto prognozavimą vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinama socialinių

paslaugų planavimo metodika ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamais socialinių paslaugų išvystymo normatyvais;

2) organizuoja socialinių paslaugų finansavimo poreikio vertinimą;

3) organizuoja savivaldybės socialinių paslaugų priemonių, numatytų savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (arba) strateginiame veiklos plane, rengimą ir įgyvendinimą.

4. Savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius:

1) organizuoja savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikių vertinimą ir analizę;

2) organizuoja socialinių paslaugų teikėjų teikiamos socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos akreditavimą.

5. Savivaldybės administracija:

1) organizuoja asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimą;

2) pagal nustatytą asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį skiria socialines paslaugas asmeniui (šeimai);

3) vertina asmens (šeimos) finansines galimybes ir nustato asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydį;

4) viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka perka socialines paslaugas savivaldybės teritorijos gyventojams;

5) savivaldybės mero nustatyta tvarka vertina savivaldybės teritorijoje teikiamų prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugų kokybę, prižiūri, kaip laikomasi akredituojamų socialinių paslaugų (socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio) organizavimo ir teikimo sąlygų;

6) informuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją ir gyventojus apie savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas, savivaldybės interneto svetainėje viešina informaciją apie savivaldybės teritorijoje veikiančius socialinių paslaugų teikėjus (juridinio asmens pavadinimas arba socialines paslaugas teikiančio fizinio asmens vardas ir pavardė, kontaktai (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas), jų teikiamas socialines paslaugas (socialinių paslaugų aprašymai, dokumentai, reikalingi socialinėms paslaugoms gauti), jų kainas ir numatytą (planinį) vietų skaičių, taip pat informaciją apie turimą licenciją (licencijos pavadinimas), jos išdavimo datą, licencijos galiojimo sustabdymo datą, licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimo datą, licencijos panaikinimo datą, informaciją apie suteiktą ar panaikintą teisę teikti akredituotą socialinę priežiūrą (suteikimo ir (ar) panaikinimo datos), akredituotą laikino atokvėpio paslaugą (suteikimo ir (ar) panaikinimo datos);

7) duomenis apie gyventojams skirtas, teikiamas, sustabdytas, nutrauktas ar neskirtas (nurodomos jų neskysties priežastys) socialines paslaugas, nurodytus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos apraše, savivaldybės administracija ir (ar) socialinių paslaugų įstaigos, sudariusios sutartis dėl duomenų teikimo Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (toliau – SPIS), teikia SPIS. Šioje sistemoje savivaldybės administracija teikia duomenis ir apie akredituotą socialinę priežiūrą, akredituotą laikino atokvėpio paslaugą teikiančius socialinių paslaugų teikėjus, nurodytus šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose;

8) gavusi informacijos, kad savivaldybės teritorijoje veikiančioje socialinės globos įstaigoje socialinė globa, įskaitant ir įstaigos teikiamą socialinę globą asmens namuose, galimai teikiama neturint licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų, nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos informuoja Socialinių paslaugų priežiūros departamentą.

15 straipsnis. Socialinių paslaugų priežiūros departamento kompetencija

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas:

1) teikia metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms dėl socialinės globos normų taikymo;

2) formuoja bendrą socialinės globos normų taikymo praktiką;

3) vadovaudamasis socialinės globos normomis, vertina socialinės globos kokybę;

4) išduoda arba atsisako išduoti licencijas teikti socialinę globą, sustabdo ir panaikina licencijų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą;

5) informuoja savivaldybių administracijas apie licencijų teikti socialinę globą išdavimą, jų galiojimo sustabdymą ir panaikinimą, galiojimo sustabdymo panaikinimą;

6) prižiūri, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų;

7) prižiūri, kaip laikomasi asmens (šeimos) socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo, jų skyrimo, teikimo bei asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimo tvarkos;

8) teikia metodinę pagalbą savivaldybėms dėl socialinės priežiūros šeimoms organizavimo;

9) teikia metodinę pagalbą savivaldybėms dėl prevencinių socialinių paslaugų, išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugų kokybės vertinimo bei šioms paslaugoms keliamų reikalavimų taikymo praktikos;

10) kartu su kitais subjektais, nurodytais šio įstatymo 28 straipsnyje, vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją;

11) atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

16 straipsnis. Valstybės duomenų agentūros kompetencija

Valstybės duomenų agentūra kiekvienais metais pagal su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija suderintą statistinių rodiklių sąrašą atlieka statistinį socialinių paslaugų tyrimą, rengia ir skelbia statistinę informaciją apie socialines paslaugas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SKYRIMAS

17 straipsnis. Kreipimasis dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

1. Dėl socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas savivaldybės mero nustatyta tvarka rašytiniu prašymu kreipiasi į asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją ar socialinių paslaugų įstaigą.

2. Išskirtiniais atvejais, kai asmuo (šeima) patiria smurtą arba kyla grėsmė jo (jos) fiziniam, psichiniam ar emociniam saugumui, dėl bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas gali kreiptis ir į kitos, ne asmens (šeimos) gyvenamosios vietos, savivaldybės administraciją.

3. Veikdami asmens (šeimos) ar visuomenės socialinio saugumo interesais, pranešimą dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai) gali pateikti bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys, nurodę priežastį, dėl kurios asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas pats to padaryti negali.

4. Švietimo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigų, policijos ir kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų darbuotojai, turintys duomenų, kad asmeniui (šeimai) reikalingos socialinės paslaugos, privalo apie tai nedelsdami informuoti asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją. Tokiu atveju klausimas dėl socialinių paslaugų skyrimo svarstomas be asmens (vieno iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjo, rūpintojo, neįgaliojo aprūpintojo prašymo.

5. Kreipimosi dėl socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, asmeniui (šeimai) tvarką reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas.

18 straipsnis. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymas

1. Asmens socialinių paslaugų poreikis, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, laikino atokvėpio paslaugą, nustatomas individualiai pagal asmens savarankiškumą bei galimybes jį ugdyti ar kompensuoti jo interesus ir poreikius atitinkančiomis socialinėmis paslaugomis.

2. Asmens savarankiškumas vertinamas kompleksiskai pagal asmens amžių, specialiuosius poreikius, socialinių paslaugų poreikiui įtakos turinčias problemas (priežastis), asmens veiklas ir gebėjimą dalyvauti įvairiose veiklose, socialinę riziką ir su šiais veiksniais susijusius gebėjimus bei motyvaciją spręsti savo socialines problemas, šeimos galimybes rūpintis asmeniu, kitus veiksnius, turinčius įtakos asmens gebėjimui rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.

3. Nustatant asmens socialinės globos poreikį, įvertinamas asmens nesavarankiškumo lygis.

4. Asmens nesavarankiškumas gali būti dviejų lygių:

- 1) dalinis;
- 2) visiškas.

5. Šeimos socialinių paslaugų poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant šeimos narių gebėjimus, galimybes ir motyvaciją spręsti šeimos socialines problemas, palaikyti ryšius su visuomene bei galimybes tai ugdyti ar kompensuoti šeimos interesus ir poreikius atitinkančiomis bendrosiomis socialinėmis paslaugomis, socialine priežiūra, laikino atokvėpio paslauga.

6. Asmeniui (šeimai) vienu metu gali būti nustatytas kelių rūšių ir (ar) kelių socialinių paslaugų poreikis.

7. Asmens (šeimos), pageidaujančio (pageidaujančios) gauti socialines paslaugas, kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikį nustato socialiniai darbuotojai ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atitinkantys šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, paskirti savivaldybės mero nustatyta tvarka.

8. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikį socialinių paslaugų teikimo laikotarpiu periodiškai peržiūri socialinių paslaugų įstaigų socialiniai darbuotojai.

9. Sveikatos priežiūros, švietimo įstaigų, policijos ir kitų institucijų, įstaigų, organizacijų darbuotojai bei kiti asmenys privalo socialiniam darbuotojui ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams ar darbuotojams, atitinkantiems šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, teikti šio straipsnio 10 dalyje nurodytuose teisės aktuose pateiktą informaciją, būtiną asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikiui nustatyti.

10. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo, jų organizavimo tvarką reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinami asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas bei vaiko su negalia, suaugusio asmens su negalia, senyvo amžiaus asmens socialinės globos poreikio nustatymo metodikos.

19 straipsnis. Sprendimas dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo, jų teikimo sustabdymo ir nutraukimo

1. Sprendimas dėl socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, asmeniui (šeimai) skyrimo, jų teikimo sustabdymo ir nutraukimo priimamas socialinio darbuotojo ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atitinkančio šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, teikimu savivaldybės mero nustatyta tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus sprendimus priima:

- 1) asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administracija – dėl bendrųjų

socialinių paslaugų, socialinės priežiūros paslaugų, nesusijusių su apgyvendinimu, skyrimo, jų teikimo sustabdymo ir nutraukimo;

2) asmens (šeimos) deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administracija – dėl laikino atokvėpio paslaugos, socialinės priežiūros paslaugų, susijusių su apgyvendinimu, bei socialinės globos, išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytus atvejus;

3) savivaldybės administracija, kuri priėmė sprendimą dėl ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos skyrimo – dėl asmenų, kurie jau gauna ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą) – ar kurios teritorijoje buvo paskutinė asmens deklaruota gyvenamoji vieta iki jo apsigyvenimo socialinės globos įstaigoje, – dėl ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos skyrimo.

PENKTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

20 straipsnis. Bendrosios socialinių paslaugų teikimo asmeniui (šeimai) nuostatos

1. Socialinės paslaugos asmeniui (šeimai) teikiamos, atsižvelgiant į individualius jo (jos) interesus ir poreikius, nustatytus pagal šio įstatymo 18 straipsnio nuostatas, padedant asmeniui (šeimai) spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, nuolat vertinant, ar teikiamos socialinės paslaugos leidžia veiksmingai ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) galimybes ir gebėjimus rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.

2. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam vaikui, likusiam be tėvų globos vaikui teikiamos kuriant saugią ir sveiką vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinką, formuojant savarankiško gyvenimo įgūdžius, atkuriant, palaikant ir stiprinant socialinius ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene ir organizuojant su švietimu ir ugdymu, asmens sveikatos priežiūra suderintą pagalbą ir išnaudojant visas galimybes, kad vaikas gyventų šeimoje.

3. Socialinės paslaugos vaikui su negalia teikiamos, sudarant jam sąlygas gyventi savo šeimoje, augti sveikoje, saugioje aplinkoje ir organizuojant jam su švietimu ir ugdymu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis suderintą pagalbą. Tai turi padėti vaikui su negalia formuoti savarankiško gyvenimo įgūdžius, palaikyti ir stiprinti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

4. Socialinės paslaugos suaugusiam asmeniui su negalia teikiamos, sudarant jam sąlygas gyventi savo namuose, šeimoje ir organizuojant jam su švietimu ir ugdymu, užimtumu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis suderintą pagalbą. Tai turi padėti suaugusiam asmeniui su negalia ugdyti ar kompensuoti gebėjimus rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti darbo rinkoje, palaikyti ir stiprinti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

5. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmeniui teikiamos, sudarant jam sąlygas kuo ilgiau gyventi savo namuose, šeimoje, savarankiškai tvarkyti savo buitį ir organizuojant jam su užimtumu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis suderintą pagalbą. Tai turi padėti senyvo amžiaus asmeniui palaikyti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

6. Socialinės paslaugos asmeniui su sunkia negalia teikiamos, užtikrinant jam saugią ir sveiką aplinką, orią su asmens sveikatos priežiūra, nuolatine slauga ir nuolatine priežiūra (pagalba), kitomis specialiosios pagalbos priemonėmis, švietimu ir ugdymu suderintą pagalbą. Tai turi padėti asmeniui su sunkia negalia kompensuoti prarastą savarankiškumą bei gebėjimus palaikyti socialinius ryšius su šeima ir visuomene.

7. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam suaugusiam asmeniui teikiamos, padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas ir organizuojant su švietimo ir ugdymo, užimtumo, sveikatos priežiūros priemonėmis suderintą pagalbą. Tai turi užtikrinti rūpinimąsi savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvavimą darbo rinkoje, padėti palaikyti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

8. Socialinės paslaugos šeimai teikiamos, padedant šeimos nariams spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, ugdyti suaugusių šeimos narių, įskaitant tuos šeimos narius, kuriems laikinai apribota tėvų valdžia, tuos tėvus, kurių vaikams nustatyta laikinoji globa (rūpyba)

arba kuriems apribota tėvų valdžia, socialinius įgūdžius, stiprinti jų motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, užtikrinti visapusišką šioje šeimoje augančių vaikų vystymąsi, ugdomąsi ir organizuoti su sveikatos priežiūra, užimtumu, švietimu bei ugdymu suderintą koordinuotą pagalbą. Jeigu tėvams (tėvui ar motinai) tėvų valdžia apribota, sudaryti sąlygas jų elgesio pokyčiams, kurie leistų grąžinti vaiką į šeimą. Teikiant socialines paslaugas šeimai, turi būti užtikrinamas socialinių paslaugų teikimas ir vaikams.

9. Vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams (įtėvių prašymu) ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims kiekvienoje savivaldybėje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka globos centro specialistai nuolat teikia pagalbą, padedančią užtikrinti visapusišką jų priežiūrą, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų vystymąsi ir ugdymą.

21 straipsnis. Socialinių paslaugų teikėjai

1. Prevencines ir bendrąsias socialines paslaugas teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas. Socialinių paslaugų įstaigų teikiamos socialinės paslaugos turi atitikti prevencinėms ir bendrosioms socialinėms paslaugoms keliamus reikalavimus, nustatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge.

2. Socialinę priežiūrą ir laikino atokvėpio paslaugą teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas, ir tie socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys, kurie atitinka socialinių paslaugų srities darbuotojams (socialiniams darbuotojams, individualios priežiūros darbuotojams, socialinės įtraukties koordinatoriams, socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistams ir kitiems socialinių paslaugų srities darbuotojams, kurie nurodyti socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybių ir atliekamų funkcijų sąrašė) šiame įstatyme nustatytus išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos, profesinės kompetencijos tobulinimo reikalavimus. Socialinių paslaugų teikėjų teikiamos socialinės paslaugos turi atitikti socialinei priežiūrai ir laikino atokvėpio paslaugai keliamus reikalavimus, nustatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge, jiems suteikta teisė teikti akredituotą socialinę priežiūrą ir (ar) akredituotą laikino atokvėpio paslaugą. Socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys veikia individualiai (vykdo individualią veiklą).

3. Socialinę globą teikia tos socialinės globos įstaigos, kurių veiklos sritis yra socialinių paslaugų teikimas, kurių teikiama socialinė globa atitinka socialinės globos normas ir kurios turi licenciją teikti socialinę globą (toliau – licencija).

4. Ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą gyventojams teikiančias socialinės globos įstaigas, kurių reikia ne kiekvienos savivaldybės teritorijoje, steigia, pertvarko, reorganizuoja ar likviduoja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, Civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka gali būti pertvarkomos į viešąsias įstaigas. Šioms iš biudžetinių įstaigų pertvarkytoms viešosioms įstaigoms valstybės ar savivaldybių turtas gali būti perduodamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyta tvarka.

6. Socialinių paslaugų įstaigos savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie teikiamas socialines paslaugas (socialinių paslaugų aprašymai, dokumentai, reikalingi socialinėms paslaugoms gauti), jų kainas ir numatytą (planinį) vietų skaičių, taip pat informaciją apie suteiktą ar panaikintą teisę teikti akredituotą socialinę priežiūrą (suteikimo ir (ar) panaikinimo datos), akredituotą laikino atokvėpio paslaugą (suteikimo ir (ar) panaikinimo datos).

7. Socialinių paslaugų įstaigoje dirba socialiniai darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai, socialinės įtraukties koordinatoriai, socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistai ir kiti socialinių paslaugų srities darbuotojai, kurių pareigybių ir atliekamų funkcijų sąrašą tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, taip pat švietimo, sveikatos priežiūros specialistai ir kiti darbuotojai. Šio įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje nurodytose socialinio darbo įgyvendinimo srityse veikiantys socialiniai darbuotojai ir socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys priskiriami socialinių paslaugų srities darbuotojams.

8. Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

9. Socialinių paslaugų įstaigoje gali dirbti sielovados darbuotojas, turintis tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos leidimą arba siuntimą religinės bendruomenės ar bendrijos pavedimu teikti religinius patarnavimus ir vykdyti sielovadą. Sielovados darbuotojas netenka teisės dirbti sielovados darbą, jei tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija atšaukia leidimą arba siuntimą.

10. Individualios priežiūros darbuotoju turi teisę dirbti:

1) asmuo, įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo ar lankomosios priežiūros darbuotojo, ar individualios priežiūros darbuotojo kvalifikaciją pagal socialinio darbuotojo padėjėjo ar lankomosios priežiūros darbuotojo, ar individualios priežiūros darbuotojo profesinio mokymo programą, arba

2) asmuo, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinį valandų įžanginius mokymus, o pradėjęs dirbti per 24 mėnesius – ne trumpesnius kaip 160 akademinį valandų mokymus, arba

3) asmuo, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka įgijęs slaugytojo padėjėjo profesinę kvalifikaciją ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinį valandų įžanginius mokymus.

11. Socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistu turi teisę dirbti:

1) asmuo, turintis ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinį valandų įžanginius mokymus, arba

2) asmuo, turintis ne žemesnį kaip pagrindinį išsilavinimą ir kvalifikaciją, įgytą baigus profesinio mokymo programą ir (arba) nustatyta tvarka gavus įgytų kompetencijų įvertinimą, ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išklauses 40 akademinį valandų įžanginius mokymus, arba

3) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinės pedagogikos studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją, arba

4) asmuo, turintis šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytą išsilavinimą.

12. Socialinės įtraukties koordinatoriumi turi teisę dirbti:

1) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją arba jai lygiavertę kvalifikaciją ir vienu metų darbo patirtį socialinių paslaugų srityje, arba

2) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinės pedagogikos studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją, ir (ar) įgijęs socialinio pedagogo kvalifikaciją, arba

3) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus pirmos ir antros studijų pakopos psichologijos studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją arba

4) asmuo, turintis šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytą išsilavinimą.

13. Europos Sąjungos valstybių narių piliečių, Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių, Šveicarijos Konfederacijos piliečių, trečiųjų valstybių piliečių individualios priežiūros darbuotojų, socialinių paslaugų įstaigų užimtumo specialistų, socialinės įtraukties koordinatorių profesinės kvalifikacijos, įgytos Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje bei trečiosiose valstybėse, pripažįstamos Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

14. Europos Sąjungos valstybėse išduoti leidimai, licencijos, sertifikatai, kvalifikacijos reikalavimus patvirtinantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstami tinkamais verstis socialinėmis paslaugomis Lietuvos Respublikoje.

15. Kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigusiai socialinės globos įstaigai, siekiančiai Lietuvos Respublikoje teikti socialinę globą, reikalavimas turėti licenciją Lietuvos Respublikoje netaikomas, jeigu ji turi licenciją (leidimą) teikti socialinę globą pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus.

16. Socialinių paslaugų srities darbuotojai turi teisę:

1) dirbti psichologiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, higienos normas atitinkančioje darbo vietoje;

2) atsisakyti dirbti su agresyviai besielgiančiu asmeniu (šeima), jeigu toks asmens (šeimos) elgesys kelia grėsmę jo sveikatai ir (ar) gyvybei ir jeigu darbdavys neužtikrina dar bent vieno socialinių paslaugų srities darbuotojo dalyvavimo.

22 straipsnis. Socialinių paslaugų įstaigų vadovų darbo santykių reglamentavimo ypatumai

1. Valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovai į pareigas skiriami viešo konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka penkerių metų kadencijai, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, kai socialinių paslaugų įstaigos vadovas be konkurso skiriamas antrajai kadencijai.

2. Valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovų kadencijų skaičius neribojamas.

3. Socialinių paslaugų įstaigos vadovas, pasibaigus jo penkerių metų kadencijai, be konkurso gali būti skiriamas antrajai penkerių metų kadencijai, jeigu kiekvienais kadencijos metais biudžetinės įstaigos vadovo veikla buvo įvertinta labai gerai ir (arba) gerai arba jeigu viešosios įstaigos vadovo vadovaujama įstaiga kiekvienais kadencijos metais pasiekė tų metų planavimo dokumentuose nustatytus rodiklius.

4. Socialinių paslaugų įstaigos vadovas, kuris be konkurso nebuvo skirtas antrajai penkerių metų kadencijai šio straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju, turi teisę dalyvauti viešame konkurse šios socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigoms eiti.

5. Likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki socialinių paslaugų įstaigos vadovo kadencijos pabaigos, socialinių paslaugų įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija skelbia konkursą šios socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigoms eiti, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį, kai vadovas be konkurso paskiriamas antrajai penkerių metų kadencijai.

6. Jeigu, pasibaigus socialinių paslaugų įstaigos vadovo kadencijai, konkurso į laisvą pareigybę metu pretendentas nebuvo atrinktas, socialinių paslaugų įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali paskirti eiti šias pareigas iki kadencijos pabaigos socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigas ėjusį ar kitą asmenį, kol konkurso būdu bus paskirtas naujas socialinių paslaugų įstaigos vadovas, bet ne ilgesniam negu vienerių metų laikotarpiui. Šis asmuo turi atitikti šio straipsnio 8 dalyje nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir būti nepriekaištingos reputacijos, kaip nustatyta šio straipsnio 9 dalyje.

7. Jeigu socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigybė atsilaisvina nepasibaigus įstaigos vadovo kadencijai arba įsteigus naują pareigybę, konkursas į socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigas paskelbiamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pareigybės atsilaisvinimo ar naujos pareigybės įsteigimo dienos. Konkursas turi būti baigtas ir jo rezultatai paskelbti ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo konkurso paskelbimo dienos.

8. Socialinių paslaugų įstaigos vadovas privalo turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją ir tobulinti profesinę kompetenciją. Valstybės ir savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų veikla vertinama kiekvienais metais socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Valstybės ir savivaldybės viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovų veiklos vertinimas kiekvienais metais ir tvarka nustatomi viešosios įstaigos įstatuose.

9. Socialinių paslaugų įstaigų vadovai, taip pat pretenduojantys šias pareigas eiti asmenys turi būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl labai sunkaus nusikaltimo ir nuo bausmės atlikimo nepraėjo 10 metų arba pripažintas kaltu dėl sunkaus nusikaltimo padarymo ir nuo bausmės atlikimo nepraėjo 8 metų, arba pripažintas kaltu dėl apysunkio nusikaltimo padarymo ir nuo bausmės atlikimo nepraėjo 4 metų, arba pripažintas kaltu dėl nesunkaus nusikaltimo padarymo ir nuo bausmės atlikimo nepraėjo 3 metų;

2) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams padarymo ir nuo bausmės atlikimo nepraėjo 3 metų;

3) įstatymų nustatyta tvarka atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už labai sunkaus nusikaltimo padarymą ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 4 metai arba atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už sunkaus nusikaltimo padarymą (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo ar nusikalstama veika tapo nepavojingi) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 3 metai arba buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už apysunkio nusikaltimo padarymą (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo ar nusikalstama veika tapo nepavojingi arba dėl nusikaltimo mažareikšmiškumo) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 2 metai ar nepasibaigęs laidavimo terminas arba buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nesunkaus nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams padarymą (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo ar nusikalstama veika tapo nepavojingi arba dėl nusikaltimo mažareikšmiškumo) ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 1 metai ar nepasibaigęs laidavimo terminas;

4) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už kituose įstatymuose nustatyto nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitiktį ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla praradimo dienos nepraėjo 3 metai;

5) yra ar buvo įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys, jeigu nuo narystės pabaigos nepraėjo 3 metai;

6) atleistas arba pašalintas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, darbo drausmės pažeidimų ir nuo atleidimo iš pareigų dienos nepraėjo 3 metai;

7) atleistas iš valstybės tarnautojo pareigų už Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nurodytus šiurkščius pažeidimus arba Valstybės tarnybos įstatymo numatytu atveju pripažintas padaręs šiurkštų tarnybinį nusižengimą, už kurį turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba nuo pripažinimo padarius šiurkštų tarnybinį nusižengimą dienos nepraėjo 3 metai;

8) piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis, kai šios aplinkybės nustatytos socialinių paslaugų įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyta tvarka, ir nuo piktnaudžiavimo fakto nustatymo nepraėjo 3 metai;

9) pripažintas šiurkščiai pažeidęs Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus ir nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo 3 metai;

10) socialinių paslaugų įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu pripažintas šiurkščiai pažeidęs socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamą Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksą (toliau šiame straipsnyje – Etikos kodeksas), jei toks sprendimas nebuvo apskustas arba jei, jį apskundus, įsigaliojo galutinis teismo sprendimas ir nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos nepraėjo 3 metai. Etikos kodekso šiurkščiu pažeidimu laikomas du ir daugiau kartų per vienus metus socialinių paslaugų įstaigos vadovo padarytas Etikos kodekso pažeidimas, jei toks pažeidimas žemina žmogaus orumą, diskredituoja socialinių paslaugų įstaigos reputaciją.

10. Socialinių paslaugų įstaigos vadovą į pareigas priimančio asmens privalo įsitikinti, kad į socialinių paslaugų įstaigos vadovo pareigas būtų priimti tik nepriekaištingos reputacijos reikalavimus atitinkantys asmenys.

23 straipsnis. Budinčio globotojo vykdoma likusių be tėvų globos vaikų, socialinę riziką patiriančių vaikų priežiūra

1. Budintis globotojas vienu metu negali prižiūrėti daugiau kaip 3 likusių be tėvų globos vaikų ir (ar) socialinę riziką patiriančių vaikų (toliau šiame straipsnyje – prižiūrimas vaikas, vaikas). Bendras vaikų (su kitais šeimoje augančiais vaikais) skaičius budinčio globotojo šeimoje – ne daugiau kaip 6. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis, jei neišskiriami broliai ir seserys.

2. Budintis globotojas turi:

1) atitikti Civiliniame kodekse asmeniui, kuris gali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju), keliamus reikalavimus;

2) turėti valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atestuotų asmenų parengtą teigiamą išvadą dėl fizinio asmens, norinčio tapti budinčiu globotoju, pasirengimo prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus;

3) būti įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą;

4) būti išklauses pagrindinę ir specializuotą pasirengimo globai ir įvaikinimui mokymų, vykdomų pagal programą, kurią tvirtina ir kurios reikalavimus nustato valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos direktorius, dalis.

3. Tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje (toliau šiame straipsnyje – sutartis) su budinčiu globotoju turi būti sulygta dėl: sutarties šalių; sutarties objekto ir tikslo; vaiko gyvenamosios vietos (ji negali sutapti su globos centro registruotos buveinės ar socialinės globos įstaigos licencijoje nurodyta vieta; nurodomas vietos, kurioje gyvens vaikas, adresas); prižiūrimų vaikų skaičiaus; lėšų vaikui išlaikyti (vaiko globos (rūpybos) išmokos ir globos (rūpybos) išmokos tikslinio priedo, mokamo pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymą) bei atlygio už vaiko priežiūrą dydžio ir mokėjimo tvarkos; darbingumo atkūrimo ir resursų atgavimo (krizės atveju) paslaugų budinčiam globotojui teikimo tvarkos; sutarties šalių atsakomybės dėl netinkamo sutarties sąlygų vykdymo; kitų budinčio globotojo ir globos centro teisių ir tarpusavio įsipareigojimų; pagalbos budinčiam globotojui ir vaikui teikimo tvarkos; sutarties nutraukimo sąlygų ir tvarkos. Sutarties formą tvirtina įstaigos, atliekančios globos centro funkcijas, vadovas.

4. Budinčio globotojo pareigos:

1) priimti vaiką savo gyvenamojoje vietoje prižiūrėti ir užtikrinti jo priežiūrą: emocinį bei fizinį vaiko saugumą, visavertį jo poreikius atitinkantį ugdymą, auklėjimą ir kasdienę priežiūrą;

2) bendradarbiauti su globos centru ir jo paskirtais darbuotojais ar specialistais (socialiniais darbuotojais, psichologais ir kt.), užtikrinti galimybę vaikui bendrauti su savo tėvais, giminaičiais numatyta tvarka, suderinta su globos centru;

3) dalyvauti atliekant pagalbos vaikui, budinčiam globotojui poreikių vertinimą ir sudarant pagalbos jiems planą, užtikrinti sudaryto plano įgyvendinimą;

4) su globos centru suderinta tvarka nedelsiant informuoti globos centro paskirtus darbuotojus apie vaikui kylančius emocinius, fiziologinius ar kito pobūdžio sunkumus, siekiant užtikrinti reikiamų specialistų pagalbą vaikui;

5) atsakingai pagal paskirtį naudoti globos centro vaikui išlaikyti skirtą vaiko globos (rūpybos) išmoką, numatytą Išmokų vaikams įstatyme;

6) su globos centru suderinta tvarka nedelsiant informuoti globos centrą, jei dėl objektyvių priežasčių laikinai negali vykdyti šiame įstatyme ir sutartyje numatytų įsipareigojimų;

7) vykdyti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas pareigas.

5. Budinčio globotojo teisės:

1) gauti globos centro kas mėnesį mokamą atlygį už teikiamas paslaugas šiame įstatyme ir sutartyje nustatyta tvarka prižiūrint vaiką (vaikus). Jei sutartį sudaro sutuoktiniai, atlygis mokamas tik vienam iš jų;

2) gauti iš globos centro kas mėnesį mokamą prižiūrimam vaikui išlaikyti skirtą vaiko globos (rūpybos) išmoką pagal Išmokų vaikams įstatymą. Ši išmoka vaikui išlaikyti mokama tik tol, kol vaikas gyvena pas budintį globotoją;

3) gauti papildomų lėšų vaikui išlaikyti ir prižiūrėti, jeigu tai numatyta sutartyje;

4) naudotis darbingumo atkūrimo ir resursų atgavimo (krizės atveju) paslauga;

5) įgyvendinti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas teises.

6. Globos centro pareigos:

1) budinčio globotojo priežiūrai perduoti vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) budintis globotojas gali užtikrinti emocinį ir fizinį saugumą bei visavertį poreikius atitinkantį ugdymą ir priežiūrą, teikti ar organizuoti tęstinę pagalbą budinčiam globotojui ir jo prižiūrimiems vaikams;

2) skirti darbuotoją (darbuotojus), atsakingą (atsakingus) už reikiamos pagalbos budinčiam globotojui teikimą, ir užtikrinti, kad ši pagalba būtų teikiama laiku ir kokybiškai; kartu su budinčiu globotoju užtikrinti švietimo pagalbos, sveikatos priežiūros ar kitų paslaugų teikimą jų prižiūrimiems vaikams;

3) teikiant socialines paslaugas ir kitą pagalbą budinčiam globotojui, ne rečiau kaip vieną kartą per šešis mėnesius įstaigos, atliekančios globos centro funkcijas, vadovo nustatyta tvarka atlikti budinčio globotojo vykdomos vaiko priežiūros kokybės vertinimą;

4) kiekvieną mėnesį skirti vaikui išlaikyti reikalingas lėšas ir atlygį už jo priežiūrą;

5) užtikrinti, kad budintis globotojas nuolat tobulintų profesinę kompetenciją;

6) vykdyti asmenų, galinčių tapti budinčiais globotojais, paiešką, atranką ir juos parengti;

7) įgyvendinti vaiko atstovo pagal įstatymą teises ir pareigas, numatytas Civiliniame kodekse;

8) vykdyti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas pareigas.

7. Globos centro teisės:

1) sudaryti sutartį su budinčiu globotoju ar ją nutraukti;

2) sudaryti socialinių paslaugų teikimo ir finansavimo sutartį su savivaldybės administracija ar ją nutraukti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka;

3) įgyvendinti kitas teisės aktuose ir sutartyse nustatytas teises.

8. Atlygį budintiems globotojams už vaikų priežiūrą, jeigu šie globotojai yra sudarę sutartis su globos centru, kuris Civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka skiriamas vaikų atstovu pagal įstatymą, moka globos centras savivaldybės tarybos nustatyta tvarka:

1) atlygis budinčiam globotojui globos centro ir budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutarties galiojimo laikotarpiu mokamas net ir tuo atveju, kai globos centras neperduoda budinčiam globotojui prižiūrėti vaiko;

2) minimalus atlygio, mokamo budinčiam globotojui, dydis, neatsižvelgiant į faktiškai prižiūrimų vaikų skaičių, – ne mažesnis kaip 1 minimaliosios mėnesinės algos dydis per mėnesį;

3) jei vaikas (-ai) perduotas (-i) prižiūrėti budinčiam globotojui, jo (jų) priežiūros laikotarpiu atlygis budinčiam globotojui didinamas ne mažiau kaip po 0,5 minimaliosios mėnesinės algos dydžio per mėnesį už kiekvieną faktiškai prižiūrimą vaiką (už vaiką iki 3 metų ar vaiką nuo 12 metų, ar vaiką su negalia – po 0,75 minimaliosios mėnesinės algos dydžio per mėnesį).

9. Budintis globotojas veikia individualiai (vykdo individualią veiklą).

10. Globos centrų veiklos kokybės priežiūrą vykdo Socialinių paslaugų priežiūros departamentas Socialinių paslaugų priežiūros departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

11. Socialinės apsaugos ir darbo ministras tvirtina globos centro veiklos aprašą.

24 straipsnis. Globos centro funkcijos, susijusios su vaikų globa (rūpyba)

Globos centras atlieka šias funkcijas, susijusias su vaikų globa (rūpyba):

1) vykdo globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paiešką;

2) valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos direktoriaus nustatyta tvarka vykdo globėjų (rūpintojų), įtėvių, šeimynų dalyvių pasirengimo globoti (rūpinti), įvaikinti vaikus vertinimą bei socialinių paslaugų įstaigų, teikiančių paslaugas vaikams, darbuotojų pasirengimą dirbti šiose įstaigose;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka parenka vaikui globėją (rūpintoją) ir teikia rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo savivaldybės merui, jeigu vaikui nustatoma laikinoji globa (rūpyba). Jeigu vaikui nustatoma nuolatinė globa (rūpyba), teikia informaciją apie parinktą globėją (rūpintoją) valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos įgaliotam teritoriniam skyriui;

4) organizuoja ir pagal globos centro nustatytą poreikį teikia pagalbą globojamiems (rūpinamiems) vaikams;

5) organizuoja ir teikia pagalbą globėjams (rūpintojams), įtėviams, šeimynų dalyviams ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams, socialinių paslaugų įstaigų, teikiančių paslaugas vaikams, darbuotojams;

6) teikia kitas teisės aktuose numatytas paslaugas, susijusias su vaikų globa (rūpyba).

25 straipsnis. Bendruomeninių šeimos namų veikla ir funkcijos

1. Bendruomeniniai šeimos namai vieno langelio principu organizuoja, o prireikus ir teikia asmeniui (šeimai) kompleksines paslaugas šeimai kuo arčiau asmens (šėimos) gyvenamosios vietos arba asmens (šėimos) gyvenamojoje vietoje.

2. Kiekvienos savivaldybės teritorijoje turi veikti bent vieni bendruomeniniai šeimos namai.

3. Bendruomeninių šeimos namų funkcijos:

1) organizuoti kompleksinių paslaugų šeimai teikimą, o prireikus ir jas teikti;
2) informuoti asmenis (šeimas), bendruomenę apie teikiamas kompleksines paslaugas šeimai, konsultuoti juos šių paslaugų teikimo klausimais;

3) informuoti tikslines grupes apie kitas aktualias savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas, vykdomas programas ir (ar) kitą socialinę paramą;

4) organizuoti bendruomenės įtraukimą į pagalbos asmenims (šeimoms) organizavimą ir (ar) teikimą;

5) plėtoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą (socialinio darbo mikrolygmeniu, mezolygmeniu ir makrolygmeniu);

6) skelbti informaciją apie vykdomą veiklą (funkcijas, teikiamų kompleksinių paslaugų šeimai turinį) savo interneto svetainėje.

4. Metodinę pagalbą dėl kompleksinių paslaugų šeimai organizavimo ir (ar) teikimo, jų kokybės gerinimo teikia ir gerą patirtimi teikiant šias paslaugas dalijasi Metodinis kompleksinių paslaugų šeimai centras socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Socialinis darbas

1. Socialinis darbas yra į praktinę veiklą orientuota profesinė veikla, įgalinanti asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes ir bendruomenes spręsti tarpusavio santykių, socialines problemas ir (ar) išvengti galimų socialinių problemų ateityje, skatinanti socialinę kaitą, gerinanti gyvenimo kokybę, užtikrinanti žmogaus teises, didinanti socialinę įtrauktį ir stiprinanti solidarumą bei socialinį teisingumą.

2. Socialinio darbo lygmenys:

1) mikrolygmuo – socialinis darbas orientuotas į asmenis ir (ar) šeimas. Tai asmenų ir (ar) šeimų psichosocialinis konsultavimas, tarpininkavimas, atvejo vadyba ir kita asmeniui (šeimai) būtina pagalba;

2) mezolygmuo – socialinis darbas orientuotas į mažas asmenų (šeimų) grupes, institucijas ir (ar) organizacijas, veiklą vykdančias socialinio darbo įgyvendinimo srityse. Tai socialinių paslaugų organizavimas, koordinavimas ir teikimas asmenims (šeimoms) ir (ar) jų grupėms;

3) makrolygmuo – socialinis darbas orientuotas į bendruomenės socialinius pokyčius, veikla vykdoma bendruomenėje įvairiose socialinio darbo įgyvendinimo srityse, socialiniams darbuotojams dalyvaujant socialinės politikos įgyvendinimo procesuose. Tai bendruomenės veiklos planavimas, organizavimas, bendruomeniškumo plėtra ir kt.

3. Socialinio darbo įgyvendinimo sritys:

1) socialinė apsauga – socialinis darbuotojas, veikdamas socialinės apsaugos srityje, dirba socialinį darbą: teikia socialines paslaugas ir (ar) kitą reikalingą pagalbą asmenims, šeimoms, asmenų (šeimų) grupėms, patiriančioms socialinių iššūkių, įgalindamas asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo ir (ar) spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, kurdamas tvirtą, abipusiu pasitikėjimu grindžiamą ryšį;

2) sveikatos priežiūra – socialinis darbuotojas, veikdamas sveikatos priežiūros specialistų komandoje, dirba socialinį darbą, siekdamas įgalinti pacientą ir jo šeimą spręsti dėl ligos ir (ar) negalios atsiradusias psichosocialines problemas, užtikrindamas į pacientą orientuotų paslaugų teikimą ir jo tęstinumą bendruomenėje;

3) švietimas – socialinis darbuotojas, veikdamas švietimo srityje, dirba socialinį darbą, siekdamas įgalinti sunkumų, susijusių su formaliojo švietimo sistema, patiriančius asmenis ir (ar) mokykloje nesimokančius vaikus. Veikdamas neformaliojo švietimo srityje, socialinis darbuotojas

konsultuoja asmenis, šeimas, asmenų (šeimų) grupes, ugdo asmenų (šeimų) socialines ir emocines kompetencijas bei gyvenimo įgūdžius ir (ar) įtraukia juos (jas) į neformaliojo švietimo veiklas, telkia asmens (šeimos) ir bendruomenės išteklius, siekdamas užtikrinti sėkmingą jų socializaciją;

4) teisėtvara – socialinis darbuotojas, veikdamas teisėtvarkos srityje, dirba socialinį darbą su įtariamuoju, kaltinamuoju, nuteistuoju ir (ar) nukentėjusiuoju pripažintu asmeniu ir (ar) siekia jų socialinės integracijos ir resocializacijos;

5) užimtumas – socialinis darbuotojas, veikdamas užimtumo srityje, siekia didinti asmens užimtumą ir socialinę jo įtrauktį;

6) krašto apsauga – socialinis darbuotojas, veikdamas krašto apsaugos srityje, organizuoja socialinių paslaugų teikimą krašto apsaugos sistemoje tarnaujantiems (dirbantiems) asmenims, atsargos ir dimisijos kariams, taip pat krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių (dirbančių) asmenų, atsargos ir dimisijos karių artimiesiems, giminaičiams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, siekdamas padėti asmenims spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje.

4. Socialinis darbuotojas profesinėje veikloje vadovaujasi šio įstatymo 4 straipsnio 11 punkte nurodytu principu ir šiais socialinio darbo įgyvendinimo principais:

1) sąžiningumo – socialinis darbuotojas veikia sąžiningai, patikimai, empatiškai, pirmenybę teikdamas geriausiems asmenims (šeimos) interesams;

2) bendradarbiavimo – socialinis darbuotojas siekia kurti, palaikyti ir stiprinti santykius tarp asmenų, šeimų, bendruomenių ir santykius visuomenėje, kurdamas ir skatindamas dialogą, asmens, šeimos, bendruomenės ir visuomenės dalyvavimą ir įsitraukimą;

3) profesionalumo užtikrinimo – socialinis darbuotojas analizuoja savo profesinėje veikloje priimamus sprendimus, atliekamus veiksmus, pasiektus rezultatus ir nuolat tobulina profesinę kompetenciją.

5. Socialinių darbuotojų veikla vertinama socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

6. Dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę:

1) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinio darbo studijų krypties studijas, ir socialinių mokslų kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį (arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją), arba

2) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją ir iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijas, ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus, arba

3) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinės pedagogikos studijas (arba jai lygiavertę kvalifikaciją), ir (ar) įgijęs socialinio pedagogo kvalifikaciją, jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis.

7. Socialinis darbuotojas turi teises, numatytas šio įstatymo 21 straipsnio 16 dalyje, taip pat teisę pasirinkti asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės poreikius atitinkančius socialinio darbo metodus.

8. Socialinis darbuotojas privalo:

1) skatinti socialinę kaitą visais socialinio darbo lygmenimis, domėtis socialinio darbo naujovėmis, jas taikyti socialiniame darbe;

2) laikytis socialinio darbo įgyvendinimo principų;

3) profesinėje veikloje vadovautis Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksu.

9. Socialinis darbuotojas atsako už asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės poreikius atitinkančių socialinio darbo metodų pasirinkimą ir taikymą visais socialinio darbo lygmenimis.

10. Socialinis darbuotojas, nesant jo kaltės, neatsako už asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės elgesį, asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės priimtus sprendimus ir jų padarinius.

11. Europos Sąjungos valstybių narių piliečių, Europos ekonominės erdvės valstybių piliečių, Šveicarijos Konfederacijos piliečių, trečiųjų valstybių piliečių socialinių darbuotojų profesinės kvalifikacijos, įgytos Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir

Šveicarijos Konfederacijoje bei trečiosiose valstybėse, pripažįstamos Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

12. Šio straipsnio 6 dalyje ir šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės ar Šveicarijos Konfederacijos ne ilgiau kaip 2 metams į Lietuvos Respubliką komandiruojamam socialiniam darbuotojui, jeigu jis atitinka darbovietės, iš kurios yra siunčiamas, įsisteigimo reikalavimus, nustatytus valstybės teisės aktuose.

27 straipsnis. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacija

1. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacija apima visumą veiksmų ir (ar) priemonių, padedančių vykdyti socialinį darbą, kaip profesinę veiklą, laikytis Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso nuostatų ir socialinio darbo įgyvendinimo principų, užtikrinti socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą įvairiose socialinio darbo įgyvendinimo srityse.

2. Socialinių paslaugų srities darbuotojai socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka nuolat tobulina profesinę kompetenciją:

1) socialinių paslaugų srities darbuotojai, išskyrus socialinius darbuotojus, atvejo vadybininkus ir socialinių paslaugų įstaigų vadovus, ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose;

2) socialinių paslaugų įstaigų vadovai ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose ir ne mažiau kaip 4 akademines valandas per kalendorinius metus – supervizijoje;

3) socialiniai darbuotojai ir atvejo vadybininkai ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose ir ne mažiau kaip 8 akademines valandas per kalendorinius metus – supervizijoje.

3. Laikas, skirtas socialinių paslaugų srities darbuotojų kompetencijai tobulinti, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, įskaitomas į jų darbo laiką, mokant darbo užmokestį. Mokymai ir supervizija apmokami darbdavio lėšomis.

28 straipsnis. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją vykdančys subjektai ir jų kompetencija

1. Socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją vykdo Lietuvos socialinio darbo taryba, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisija (toliau šiame straipsnyje – Etikos komisija), socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, kuris organizuoja ir (ar) vykdo socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą.

2. Lietuvos socialinio darbo taryba, patariamoji, visuomeniniais pagrindais veikianti institucija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas:

1) analizuoja ir vertina socialinio darbo iššūkius visais jo lygmenimis;

2) konsultuoja ir teikia išvadas bei pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai strateginiais socialinio darbo, kaip profesinės veiklos, tobulinimo, socialinių paslaugų klausimais.

3. Lietuvos socialinio darbo tarybos nuostatus ir sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

4. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, vykdydamas socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atlieka socialinių paslaugų srities darbuotojų atestaciją, renka, kaupia ir analizuoja duomenis apie socialinių paslaugų srities darbuotojus – jų skaičių, išsilavinimą (aukštąjį universitetinį, aukštąjį koleginį ir (ar) kitą turimą išsilavinimą), vidutinį darbo užmokestį.

5. Etikos komisija, visuomeniniais pagrindais veikianti institucija, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas:

1) socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka nagrinėja skundus dėl Socialinių

paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso pažeidimų;

2) teikia pasiūlymus ir (ar) rekomendacijas socialinių paslaugų įstaigoms dėl socialinių paslaugų įstaigų vadovų ir (ar) socialinių darbuotojų veiklos vertinimo ir (ar) socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo.

6. Etikos komisijos nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Etikos komisijos sudėtį Lietuvos socialinių paslaugų srities darbuotojus vienijančių ir jiems atstovaujančių organizacijų teikimu tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodeksą Lietuvos socialinių paslaugų srities darbuotojus vienijančių ir jiems atstovaujančių organizacijų teikimu ir Etikos komisijos pritarimu tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

7. Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atrinktas juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys organizuoja ir (ar) vykdo socialinių darbuotojų ir kitų socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimą socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ LICENCIJAVIMAS IR SOCIALINĖS PRIEŽIŪROS, LAIKINO ATOKVĖPIO PASLAUGŲ AKREDITAVIMAS

29 straipsnis. Veiklos licencijos

1. Teikti socialinę globą socialinės globos įstaigoje (toliau – institucinė socialinė globa) arba asmens namuose galima tik turint licenciją teikti socialinę globą.

2. Socialinės globos įstaigai, atsižvelgiant į teikiamos socialinės globos trukmę, teikimo vietą ir socialinės globos gavėjų grupę, išduodamos šių rūšių licencijos teikti socialinę globą:

1) institucinės socialinės globos (dienos) vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims;

2) institucinės socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) vaikams socialinės globos įstaigoje, išskyrus šeimyną;

3) institucinės socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims;

4) institucinės socialinės globos (trumpalaikės) socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų;

5) institucinės socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) vaikams šeimoje;

6) socialinės globos vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims namuose.

3. Įstaigai gali būti išduodamos kelios šio straipsnio 2 dalyje nurodytos licencijos teikti socialinę globą. Institucinę socialinę globą galima teikti tik licencijoje teikti socialinę globą nurodytu veiklos vykdymo vietos adresu (adresais), nurodytą socialinės globos trukmę, socialinės globos gavėjų grupei ir ne didesniai, nei licencijoje teikti socialinę globą nurodyta, socialinės globos gavėjų skaičiui.

4. Socialinės apsaugos ir darbo ministras tvirtina Socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklės (toliau – licencijavimo taisyklės), kuriose nustatoma licencijų teikti socialinę globą išdavimo, patikslinimo, atsisakymo jas išduoti, licencijų teikti socialinę globą galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarka.

30 straipsnis. Licencijos išdavimo sąlygos

1. Licencija teikti socialinę globą išduodama socialinės globos įstaigai, kuri atitinka šiuos reikalavimus, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį:

1) patalpos, kuriose bus teikiama socialinė globa, atitinka socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše pagal socialinės globos gavėjų grupę ir socialinės globos teikimo vietą nustatytus reikalavimus (viename pastate galimų apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičių, patalpų paskirtį, įrengimą, viename kambaryje galimų

apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičių, minimalų gyvenamąjį plotą, socialinės globos gavėjų grupę);

2) socialinės globos įstaigos vadovas atitinka šiame įstatyme nustatytus reikalavimus;

3) socialinės globos įstaiga atitinka Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus privalomo turėti asmeninės apsaugos priemonių ir kitų priemonių, būtinų veiklos vykdymui užtikrinti, sąrašo, kiekio ir laikotarpio, kurį sukaupę apsaugos priemonių turi užtekti nepertraukiamai įstaigų veiklai užtikrinti, reikalavimus;

4) per pastaruosius vienus metus iki prašymo išduoti licenciją teikti socialinę globą pateikimo dienos:

a) socialinės globos įstaigai nebuvo panaikintas licencijos teikti socialinę globą galiojimas, išskyrus atvejus, kai šios licencijos galiojimas buvo panaikintas šio įstatymo 31 straipsnio 10 dalies 4 punkte nustatytu pagrindu;

b) socialinės globos įstaigos vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nebuvo du kartus ir daugiau paskirta administracinė nuobauda už socialinės globos teikimą neturint licencijos teikti socialinę globą ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų.

2. Socialinės globos įstaigai, numatančiai teikti institucinę socialinę globą tik iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams, licencija teikti socialinę globą išduodama, jeigu įstaiga atitinka šiuos reikalavimus:

1) socialinės globos įstaiga gali užtikrinti nelydimų nepilnamečių užsieniečių ar likusių be tėvų globos vaikų nepertraukiamą priežiūrą, suteikti jiems tinkamas patalpas, kurioms pagal šiame punkte nurodytą socialinės globos gavėjų grupę keliami reikalavimai (jų paskirtis, įrengimas, viename kambaryje galimų apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičius, minimalus gyvenamasis plotas) nustatyti socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše, maitinimą;

2) socialinės globos įstaiga atitinka šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nustatytus reikalavimus.

3. Jeigu socialinės globos įstaiga numato teikti psichologinės ir socialinės reabilitacijos paslaugas, teikdama institucinę trumpalaikę socialinę globą, ji turi turėti su Vyriausybės įgaliota institucija suderintą psichologinės ir socialinės reabilitacijos programą.

4. Sprendimas išduoti licenciją teikti socialinę globą arba atsisakymas išduoti šią licenciją licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visos informacijos ir (ar) dokumentų, reikalingų šiai licencijai išduoti, gavimo Socialinių paslaugų priežiūros departamente dienos.

5. Sprendimo dėl licencijos teikti socialinę globą išdavimo ar atsisakymo išduoti šią licenciją nepriėmimas per šio straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą nelaikomas licencijos išdavimu.

31 straipsnis. Atsisakymas išduoti licenciją teikti socialinę globą, šios licencijos galiojimo sustabdymas, sustabdymo panaikinimas ir panaikinimas

1. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas atsisako išduoti licenciją teikti socialinę globą, jeigu:

1) atlikdamas patikrinimą vietoje nustato, kad socialinės globos įstaigos numatoma teikti socialinę globą neatitinka šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje išvardytų sąlygų;

2) socialinės globos įstaiga, numatanti teikti institucinę socialinę globą tik iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams, neatitinka šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nurodytų sąlygų.

2. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga, teikdama socialinę globą, nesilaiko šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje ir (ar) 32 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir (ar) 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės

globos normų apraše nustatytų reikalavimų, įspėja šią įstaigą, kad jei ji per nustatytą terminą nepašalins nurodytų trūkumų, licencijos teikti socialinę globą galiojimas bus sustabdytas. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo Socialinių paslaugų priežiūros departamento įspėjimo išsiuntimo socialinės globos įstaigai dienos. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti nustatomas, atsižvelgiant į tų pažeidimų pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu, bei realią socialinės globos įstaigos galimybę pašalinti nustatytus pažeidimus. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

3. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga, teikdama socialinę globą iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams, nesilaiko šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, po 6 mėnesių nuo licencijos teikti institucinę socialinę globą išdavimo dienos neužtikrina, kad būtų laikomasi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o po 24 mėnesių nuo licencijos teikti institucinę socialinę globą išdavimo dienos – ir šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytų likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimų, taiko šio straipsnio 2 dalies nuostatas.

4. Per įspėjime nustatytą terminą nepašalinus nurodytų trūkumų licencijos teikti socialinę globą galiojimas sustabdomas. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo šios licencijos galiojimo sustabdymo dienos. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas nustatomas atsižvelgiant į nustatyto pažeidimo pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu, bei socialinės globos įstaigos realią galimybę nustatytus pažeidimus pašalinti. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

5. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą patalpose, kuriose neužtikrintas socialinių paslaugų gavėjų saugumas, ar per mažas personalo darbuotojų skaičius, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų teikimas ir (ar) paslaugų gavėjų saugumas, licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais informuoja socialinės globos įstaigą apie licencijos teikti socialinę globą galiojimo sustabdymą, nurodo nustatytus pažeidimus ir licencijos galiojimo sustabdymo terminą. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo šios licencijos galiojimo sustabdymo dienos. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas nustatomas atsižvelgiant į nustatyto pažeidimo pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu, bei socialinės globos įstaigos realią galimybę nustatytus pažeidimus pašalinti. Licencijos galiojimo sustabdymo terminas gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

6. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti ir licencijos galiojimo sustabdymo terminas, esant motyvuotam socialinės globos įstaigos prašymui ir kartu pateiktiems jį pagrindžiantiems rašytiniams dokumentams, Socialinių paslaugų priežiūros departamento sprendimu pratęsimas, jei jis nustato, kad nustatyti pažeidimai susiję tik su socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytais aplinkos ir būsto reikalavimais ir socialinės globos įstaiga negalėjo ar negali per nustatytą terminą pašalinti šių pažeidimų dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių.

7. Į socialinės globos įstaigą, kuriai įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti yra pratęstas, nauji paslaugų gavėjai nepriimami ir socialinė globa namuose nepradedama teikti naujiems šios paslaugos gavėjams nuo sprendimo pratęsti įspėjimo terminą nustatytiems pažeidimams pašalinti priėmimo dienos, kol Socialinių paslaugų priežiūros departamentas nustatys, kad pažeidimai pašalinti.

8. Sustabdžius licencijos teikti socialinę globą galiojimą, socialinės globos įstaiga negali teikti socialinės globos, įskaitant ir įstaigos teikiamą socialinę globą asmens namuose, kol Socialinių paslaugų priežiūros departamentas priims sprendimą panaikinti šios licencijos galiojimo sustabdymą.

9. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas gali panaikinti licencijos teikti socialinę globą galiojimą savo ar socialinės globos įstaigos iniciatyva.

10. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas panaikina licencijos teikti socialinę globą galiojimą, jeigu:

1) socialinės globos įstaiga per sprendime dėl šios licencijos galiojimo sustabdymo nurodytą terminą pažeidimų nepašalina;

2) socialinės globos įstaigai, kuriai licencija teikti institucinę socialinę globą buvo išduota taikant šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytą išimtį, per 6 mėnesius nuo šios licencijos išdavimo dienos nepavyko užtikrinti, kad būtų laikomasi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o per 24 mėnesius nuo šios licencijos išdavimo dienos – kad jos teikiama institucinė socialinė globa atitiktų šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytus likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimus;

3) juridinis asmuo pasibaigia likvidavimo arba reorganizavimo būdu;

4) socialinės globos įstaiga pateikia prašymą panaikinti licencijos teikti socialinę globą galiojimą;

5) šeimos dalyviai Vyriausybės tvirtinamuose vaiko globos organizavimo nuostatuose nustatyta tvarka atsisako pasiūlymų atkurti pagal Šeimynų įstatyme nustatytus reikalavimus globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičių šeimoje, išskyrus atvejus, kai, sumažėjus šio įstatymo nustatytam šeimoje globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičiui, į šeimyną dėl objektyvių aplinkybių (dėl šeimos dalyvių amžiaus ar jų ligos) negali būti priimti kiti likę be tėvų globos vaikai, ar nepateikia jokio atsakymo dėl savivaldybės administracijos pateiktų pasiūlymų atkurti globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičių šeimoje;

6) socialinės globos įstaiga licencijos galiojimo sustabdymo laikotarpiu teikia socialinės globos paslaugas.

11. Jei socialinės globos įstaiga per nurodytą terminą nepašalina pažeidimų, susijusių su socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytais patalpų reikalavimais, licencijos galiojimas panaikinamas veiklos vietos, kurioje tie pažeidimai nustatyti, adresu.

12. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas apie numatomą licencijos teikti socialinę globą galiojimo sustabdymą ar panaikinimą privalo licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais informuoti socialinės globos įstaigą ir savivaldybės administraciją, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga teikia socialines paslaugas, ir savivaldybės, kurių gyventojai šias paslaugas gauna, administraciją.

13. Sustabdžius ar panaikinus socialinės globos įstaigos licencijos teikti socialinę globą galiojimą ar nustačius, kad socialinė globa teikiama neturint šios licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų, Socialinės globos įstaiga kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir savivaldybės, priėmusios sprendimą dėl socialinės globos skyrimo, administracija ar savivaldybės, kurios teritorijoje veikia socialinės globos įstaiga, administracija, jei asmeniui įstaigoje paslaugos teikiamos šalių susitarimu, koordinuoja socialinių paslaugų gavėjams reikalingų ir geriausiai jų socialinių paslaugų poreikius atitinkančių paslaugų tęstinumo užtikrinimą ir interesų apsaugą. Jeigu paslaugos įstaigoje asmeniui teikiamos šalių susitarimu, socialines paslaugas jam organizuoja asmens gyvenamosios vietos savivaldybės administracija, o jei teikiama institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė), – savivaldybės, kurioje buvo paskutinė asmens gyvenamoji vieta iki apsigyvenimo socialinės globos įstaigoje, administracija.

14. Jeigu Socialinių paslaugų priežiūros departamentas nustato, kad socialinės globos įstaiga, kuriai licencija teikti institucinę socialinę globą išduota taikant šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytą išimtį, neatitinka visų ar dalies šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, po 6 mėnesių nuo šios licencijos išdavimo dienos – socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o po 24 mėnesių nuo šios licencijos išdavimo dienos – ir šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte bei socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytų likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimų, įspėjant socialinės globos įstaigą, kad per nustatytą terminą nepašalinus nurodytų trūkumų, licencijos teikti socialinę globą galiojimas bus sustabdytas, šalinant nustatytus institucinės socialinės globos teikimo pažeidimus, stabdant šios licencijos galiojimą ar ją panaikinant, *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 2–13 dalių nuostatos.

32 straipsnis. Licencijos teikti socialinę globą turėtojo teisės ir pareigos

1. Socialinės globos įstaiga, teikdama socialinę globą, privalo:
  - 1) teikti socialinę globą, atitinkančią socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinės globos normų apraše nustatytus reikalavimus ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytus socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimus;
  - 2) laikytis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų privalomo turėti asmeninės apsaugos priemonių ir kitų priemonių, būtinų veiklos vykdymui užtikrinti, sąrašo, kiekio ir laikotarpio, kurį sukaupytų apsaugos priemonių turi užtekti nepertraukiamai įstaigų veiklai užtikrinti, reikalavimų;
  - 3) užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame įstatyme nustatytų įstaigos vadovo bei darbuotojų išsilavinimo reikalavimų;
  - 4) vykdyti kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialinės globos įstaigų veiklą, nustatytus reikalavimus;
  - 5) leisti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui tikrinti, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų;
  - 6) sustabdyti ar panaikinus licencijos teikti socialinę globą galiojimą ar nustačius, kad socialinė globa teikiama neturint šios licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų, koordinuoti socialinių paslaugų gavėjams reikalingų ir geriausiai jų socialinių paslaugų poreikius atitinkančių paslaugų tęstinumo užtikrinimą ir interesų apsaugą;
  - 7) duomenis apie asmenims teikiamas socialinės globos paslaugas, nurodytus šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, teikti SPIS;
  - 8) duomenis apie tai, kada pradėta teikti socialinę globą, teikti Socialinių paslaugų priežiūros departamento socialinės globos licencijavimo elektroninėje priemonėje;
  - 9) jei socialinė globa asmeniui teikiama ne savivaldybės administracijos sprendimu, informuoti socialinės paslaugos gavėjo gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją, o jei teikiama institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė), – paskutinės gyvenamosios vietos, iki asmeniui apsigyvenant socialinės globos įstaigoje, savivaldybės administraciją.
2. Licencijos teikti socialinę globą turėtojo teisės:
  - 1) verstis licencijoje teikti socialinę globą nurodyta veikla;
  - 2) gauti Socialinių paslaugų priežiūros departamento metodinę pagalbą pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytą ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio subjekto kompetenciją;
  - 3) kitų licencijuojamos veiklos vykdymą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytų teisių.
3. Licencijos teikti socialinę globą turėtojas neturi teisės įgalioti kitų asmenų teikti šioje licencijoje nurodytą socialinę globą ar pagal sutartį perduoti jiems teisę teikti šioje licencijoje nurodytą socialinę globą.

33 straipsnis. Teisės teikti akredituotas socialinės priežiūros, laikino atokvėpio paslaugas suteikimas, šios teisės galiojimo panaikinimas

1. Socialinė priežiūra, laikino atokvėpio paslauga yra akredituojamos socialinės paslaugos.

2. Teisė teikti akredituotas socialinės priežiūros paslaugas, akredituotą laikino atokvėpio paslaugą (toliau – akredituotos socialinės paslaugos) gali būti suteikiama Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigusiam juridiniam asmeniui ar kitai organizacijai, jų padaliniui ar fiziniam asmeniui, pageidaujantiems teikti akredituotas socialines paslaugas (toliau – paslaugų teikėjas, pageidaujantis teikti akredituotas socialines paslaugas).

3. Paslaugų teikėjui, pageidaujančiam teikti akredituotas socialines paslaugas, gali būti suteikiama teisė teikti kelias akredituotas socialinės priežiūros paslaugas ir (ar) akredituotą laikino atokvėpio paslaugą.

4. Socialinės apsaugos ir darbo ministras tvirtina socialinių paslaugų akreditavimo tvarkos aprašą (toliau – akreditavimo tvarkos aprašas), kuriame nustatoma prašymų ir dokumentų, reikalingų akredituotoms socialinėms paslaugoms teikti, pateikimo, jų vertinimo tvarka, socialinių paslaugų akreditavimo procedūros, savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos įgaliojimai bei funkcijos suteikiant teisę teikti akredituotas socialines paslaugas ir teisės teikti akredituotas socialines paslaugas registravimas.

5. Teisė teikti akredituotas socialines paslaugas suteikiama paslaugų teikėjui, pageidaujančiam teikti akredituotas socialines paslaugas jei:

1) patalpų, reikalingų akredituotoms socialinėms paslaugoms teikti, viename kambaryje galimų apgyvendinti akredituotų socialinių paslaugų gavėjų skaičius atitinka socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame akredituotų socialinių paslaugų teikimo reikalavimų apraše nustatytus reikalavimus;

2) akredituotas socialines paslaugas teikiančių darbuotojų išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija atitinka šio įstatymo 21 straipsnio 10, 11 ir 12 dalyse, 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus.

6. Savivaldybės mero arba jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas suteikti teisę teikti akredituotas socialines paslaugas arba atsisakymas ją suteikti akreditavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka priimamas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo visos reikiamos informacijos ir (ar) dokumentų gavimo savivaldybės administracijoje dienos.

7. Savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius atsisako suteikti teisę teikti akredituotas socialines paslaugas, jeigu paslaugų teikėjas, pageidaujantis teikti šias paslaugas, neatitinka šio straipsnio 5 dalyje išvardytų sąlygų.

8. Savivaldybės administracija, nustačiusi, kad teisę teikti akredituotas socialines paslaugas turinti socialinių paslaugų įstaiga, socialines paslaugas teikiantis fizinis asmuo (toliau – teikėjas) neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, įspėja teikėją, kad per nustatytą terminą nepašalinus nurodytų pažeidimų teisės teikti akredituotas socialines paslaugas galiojimas gali būti panaikintas. Terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo savivaldybės mero arba jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus įspėjimo išsiuntimo teikėjui dienos. Jis nustatomas atsižvelgiant į nustatyto pažeidimo pobūdį, kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

9. Savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius panaikina teisės teikti akredituotas socialines paslaugas galiojimą, jeigu:

- 1) teikėjas per šio straipsnio 8 dalyje nurodytą terminą nepašalina nustatytų pažeidimų;
- 2) juridinis asmuo pasibaigia likvidavimo arba reorganizavimo būdu;
- 3) socialines paslaugas teikiantis fizinis asmuo nebevykdo veiklos;
- 4) teikėjas pateikia prašymą panaikinti teisę teikti akredituotas socialines paslaugas.

10. Apie numatomą teisės teikti akredituotas socialines paslaugas panaikinimą teikėjas informuojamas akreditavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo panaikinti teisę teikti šias paslaugas priėmimo dienos.

11. Teikėjas kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir savivaldybės, kurioje priimtas sprendimas dėl akredituotų socialinių paslaugų skyrimo, ir (ar) savivaldybės, kurios teritorijoje veikia teikėjas, administracija koordinuoja socialinių paslaugų gavėjams reikalingų ir geriausiai jų socialinių paslaugų poreikius atitinkančių paslaugų tęstinumo užtikrinimą ir interesų apsaugą, kai panaikinamas teisės teikti akredituotas socialines paslaugas galiojimas ar nustatoma, kad akredituotos socialinės paslaugos teikiamos neturint šios teisės ar nesilaikant šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų.

34 straipsnis. Akredituotas socialines paslaugas teikiančių socialinių paslaugų teikėjų teisės ir pareigos

1. Teikėjas privalo:

1) teikti akredituotas socialines paslaugas, atitinkančias šio įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje nustatytus akredituotų socialinių paslaugų teikimo reikalavimus;

2) leisti savivaldybės administracijai tikrinti, kaip laikomasi šio įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje nustatytų akredituotų socialinių paslaugų teikimo reikalavimų;

3) panaikinus teisės teikti akredituotas socialines paslaugas galiojimą ar nustačius, kad akredituotos socialinės paslaugos teikiamos neturint šios teisės ar nesilaikant akredituotų socialinių paslaugų teikimo reikalavimų, koordinuoti socialinių paslaugų gavėjams reikalingų ir geriausiai jų socialinių paslaugų poreikius atitinkančių paslaugų tęstinumo užtikrinimą ir interesų apsaugą.

2. Teikėjo teisės:

1) teikti akredituotas socialines paslaugas;

2) gauti Socialinių paslaugų priežiūros departamento metodinę pagalbą pagal Viešojo administravimo įstatyme nustatytą ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio subjekto kompetenciją;

3) kitos teisės aktuose, reglamentuojančiuose akredituotų socialinių paslaugų teikimą, nustatytos teisės.

3. Teikėjas neturi teisės įgalioti kitų asmenų teikti akredituotas socialines paslaugas ar pagal sutartį perduoti jiems teisę teikti akredituotas socialines paslaugas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS MOKĖJIMAS UŽ SOCIALINES PASLAUGAS

35 straipsnis. Bendrosios mokėjimo už socialines paslaugas nuostatos

1. Mokėjimo už socialines paslaugas dydis nustatomas atsižvelgiant į socialinių paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), rūšį, į asmens (šeimos) pajamas, turtą, įvertinus asmens (šeimos) finansines galimybes.

2. Mokėjimo už socialines paslaugas dydis negali viršyti asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų dydžio.

3. Asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydis nustatomas vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamu mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu (toliau – mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas), kuriame nustatoma asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimo, mokėjimo už socialines paslaugas sąlygos, pajamų ir turto apskaičiavimas.

4. Asmeniui (šeimai), teisės aktų nustatyta tvarka gaunančiam (gaunančiai) socialinę pašalpą, arba asmeniui (šeimai), kurio (kurios) pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam asmeniui) yra mažesnės už 2 valstybės remiamų pajamų dydžius, bendrosios socialinės paslaugos ir socialinė priežiūra teikiama nemokamai, išskyrus atvejį, kai šis asmuo – socialinę riziką patiriantis suaugęs asmuo, ilgiau kaip mėnesį per kalendorinius metus gyvenantis socialinių paslaugų įstaigoje ir joje gaunantis socialinę priežiūrą.

5. Atskaičius nustatytą asmens (šeimos) mokėjimo už bendrąsias socialines paslaugas ir (ar) socialinę priežiūrą dalį, asmens mėnesio pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui per mėnesį) negali likti mažesnės už 2 valstybės remiamų pajamų dydžius, o socialinę riziką patiriančio suaugusio asmens, ilgiau kaip mėnesį per kalendorinius metus gyvenančio socialinių paslaugų įstaigoje ir joje gaunančio socialinę priežiūrą, mėnesio pajamos negali likti mažesnės nei 0,8 valstybės remiamų pajamų dydžio.

6. Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka asmuo (šeima) gali būti atleidžiamas (atleidžiama) nuo mokėjimo už socialines paslaugas ir kitais, šio straipsnio 4 dalyje nenustatytais, atvejais.

7. Mokėjimo šaltiniai yra asmens (šeimos) pajamos, turtas, išreikštas pinigais, asmens suaugusių vaikų, kitų suinteresuotų asmenų piniginės lėšos, skirtos asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidoms apmokėti.

8. Asmens (šeimos) ir savivaldybės administracijos teisės ir pareigos dėl mokėjimo už socialines paslaugas reglamentuojamos rašytine sutartimi.

9. Kiekvienos savivaldybės taryba, vadovaudamasi mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, turi patvirtinti savivaldybės gyventojų mokėjimo už tam tikrų rūšių socialines paslaugas tvarką, kurioje būtų nustatyta mokėjimo už šias paslaugas dydžiai, atleidimo nuo mokėjimo už šias paslaugas sąlygos ir atvejai, pagalbos pinigų mokėjimo savivaldybės gyventojams atvejai, finansinių galimybių vertinimo ir kitos sąlygos.

10. Šio skirsnio nuostatos taikomos mokant už tas socialines paslaugas, kurias planuoja ir savivaldybės teritorijos gyventojams organizuoja savivaldybės meras ir kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

36 straipsnis. Asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimas

1. Asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių), pageidaujantis gauti socialines paslaugas, ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens (šeimos) turimas pajamas, išvardytas šio įstatymo 39 straipsnyje (pajamų sumas).

2. Asmuo, pageidaujantis gauti ilgalaikę socialinę globą, ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens turimas pajamas, nurodytas šio įstatymo 39 straipsnyje (pajamų sumas), ir turtą, nurodytą šio įstatymo 40 straipsnyje (turto vertę).

3. Kreipiantis dėl socialinių paslaugų gavimo, informacija apie asmens (šeimos) pajamas ir turtą pateikiama raštu. Jeigu informacija, reikalinga vertinant asmens finansines galimybes, yra valstybės registruose (kadastruose), žinybiniuose registruose, valstybės informacinėse sistemose ar ją savivaldybės administracija pagal prašymą ir (ar) duomenų teikimo sutartis gauna iš valstybės ir (ar) savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų, asmuo šios informacijos teikti neprivalo.

4. Asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių), gaunantis socialines paslaugas, ar jo globėjas, rūpintojas privalo pranešti šio įstatymo 35 straipsnio 8 dalyje nurodytam subjektui apie asmens (šeimos) pajamų, turto pasikeitimus, įvykusius per šių paslaugų gavimo laikotarpį ar per laikotarpį nuo asmens (šeimos) finansinių galimybių įvertinimo iki šių paslaugų suteikimo.

37 straipsnis. Mokėjimo už prevencines ir bendrąsias socialines paslaugas dydis

1. Prevencinės socialinės paslaugos teikiamos nemokamai.
2. Konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos teikiamos nemokamai.
3. Mokėjimo už bendrąsias socialines paslaugas dydis nustatomas ir apskaičiuojamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Mokėjimo už specialiąsias socialines paslaugas dydis

1. Mokėjimas už socialinę priežiūrą:
  - 1) socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje, vaikų dienos socialinės priežiūros, socialinės priežiūros šeimoms ir pagalbos globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiesiems jais tapti paslaugos teikiamos nemokamai;

2) mokėjimo už socialinės priežiūros paslaugas, išskyrus paslaugas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, dydis asmeniui neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų arba 20 procentų šeimos pajamų, jei šios paslaugos teikiamos šeimai.

2. Mokėjimo už laikino atokvėpio paslaugą dydis neturi viršyti 30 procentų slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, mokamos laikino atokvėpio gavėjo prižiūrimam asmeniui pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, dydžio.

3. Mokėjimas už socialinę globą:

1) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui ir socialinę riziką patiriančiam vaikui teikiama nemokamai;

2) jei asmuo gyvena vienas arba šeimoje, kurios pajamos vienam šeimos nariui neviršija 3 valstybės remiamų pajamų dydžio, mokėjimo už šiam asmeniui teikiamą dienos socialinę globą dydis neturi viršyti 20 procentų jo pajamų;

3) jei asmuo gyvena šeimoje, kurios pajamos vienam šeimos nariui viršija 3 valstybės remiamų pajamų dydžius, mokėjimo už šiam asmeniui teikiamą dienos socialinę globą dydis neturi viršyti 50 procentų jo pajamų;

4) mokėjimo už asmeniui teikiamą trumpalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų. Jei asmuo pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama trumpalaikės socialinės globos išlaidoms padengti;

5) mokėjimo už suaugusiam asmeniui teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų, jeigu jo turto vertė yra mažesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą. Jei suaugęs asmuo pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama ilgalaikės socialinės globos išlaidoms padengti;

6) jei suaugusio asmens turto vertė yra didesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą, mokėjimo už suaugusiam asmeniui teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis per mėnesį padidėja vienu procentu, skaičiuojant nuo jo turto vertės, viršijančios normatyvą;

7) mokėjimo už vaikui su negalia teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų. Jei vaikas su negalia pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama ilgalaikės socialinės globos išlaidoms padengti.

39 straipsnis. Asmens (šeimos) pajamos ir jų apskaičiavimas

1. Nustatant asmens finansines galimybes, į jo gaunamas pajamas įskaitomos šios pajamos:

1) su darbo santykiais susijusios pajamos ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gaunamos pajamos, įskaitant išeitines išmokas ir kompensacijas, išskyrus asmens su negalia gaunamas su darbo santykiais susijusias pajamas ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gaunamas pajamas, jei jos neviršija Vyriausybės nustatytos minimaliosios mėnesinės algos;

2) individualios įmonės savininko, tikrosios ūkinės bendrijos, komanditinės ūkinės bendrijos tikrojo nario, mažosios bendrijos nario pajamos, gautos iš šios įmonės ar bendrijos apmokestinto pelno;

3) individualios veiklos pajamos;

4) autorinis atlyginimas;

5) išmokos žemės ūkio veiklai ar pajamos iš žemės ūkio veiklos, išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 1 hektaro;

6) pensijos, išskyrus socialinio draudimo našlių pensijas, socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos, pensijų išmokos ir vietoj pensijų mokamos kompensacijos, rentos;

7) šalpos išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą, ir slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos bei tikslinis priedas, mokami pagal

Tikslinių kompensacijų įstatymą;

8) ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpiams išmokėtos išmokos;

9) nedarbo socialinio draudimo išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą;

10) palūkanos;

11) dividendai;

12) periodinės vaiko išlaikymo išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą;

13) išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymą;

14) turto nuomos pajamos;

15) periodinės netekto darbingumo kompensacijos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą arba Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinąjį įstatymą;

16) periodinės žalos atlyginimo išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą;

17) stipendija, išskyrus socialinę stipendiją ir socialinių dirbtuvių paslaugos gavėjams mokamą pinigine skatinimo dalyvauti darbinio užimtumo veiklose išmoką;

18) transporto išlaidų kompensacija (jei teikiamos transporto organizavimo paslaugos ar institucinė socialinė globa);

19) išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, mokamos pagal Išmokų vaikams įstatymą;

20) socialinės pašalpos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą.

2. Jei socialinės paslaugos teikiamos šeimai, nustatant šeimos finansines galimybes, į jos pajamas įskaitomos šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodytos šeimos narių gaunamos pajamos.

3. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodytos asmens pajamos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, į asmens pajamas įskaitomos jo pajamos, gautos po apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu, atitinkamai atskaičius valstybinio socialinio draudimo įmokas, jeigu šios įmokos atskaitomos.

4. Šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytos pajamos įskaitomos tik esant žemės ūkio veiklos apskaitos dokumentams.

5. Asmens (šeimos) pajamos nustatomos apskaičiuojant 3 paskutinių mėnesių iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo pajamų vidurkį.

6. Nustatant vienam šeimos nariui tenkančias šeimos pajamas, jei socialinės paslaugos teikiamos šeimoje gyvenančiam asmeniui, šio asmens pajamų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, ir visų šeimos narių pajamų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose, suma dalijama iš šeimos narių skaičiaus.

40 straipsnis. Asmens turtas, jo apskaičiavimas, jo vertės ir normatyvo nustatymas

1. Nustatant asmens finansines galimybes (kai asmeniui skiriama ar teikiama ilgalaikė socialinė globa), įskaitomas šis asmens nuosavybės teise turimas ar per praėjusius 12 mėnesių iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo ar asmens finansinių galimybių vertinimo turėtas turtas:

1) statiniai, įskaitant nebaigtus statyti statinius;

2) privalomos registruoti transporto priemonės;

3) privaloma registruoti žemės ūkio technika;

4) žemė (įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių);

5) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai;

6) piniginės lėšos.

2. Į asmens turtą įskaitomas šio straipsnio 1 dalyje išvardytas turtas, perduotas kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui pagal rentos ar išlaikymo iki gyvos galvos sutartis.

3. Jei asmeniui šio straipsnio 1 dalyje išvardytas turtas priklauso bendrosios jungtinės nuosavybės teise, į asmens turtą įskaitoma jam tenkanti šio turto dalis.

4. Jei asmuo gyvena su šeima ir (arba) artimaisiais giminaičiais ir šios šeimos ir (arba) artimųjų giminaičių gyvenamoji patalpa, kurioje jie ne trumpiau kaip vienus metus yra deklaravę gyvenamąją vietą, yra asmens nuosavybės teise turimas turtas, šios patalpos į asmens turtą neįskaitomos.

5. Turto normatyvas asmeniui yra 12 kvadratinų metrų būsto naudingojo ploto.

6. Turto vertės normatyvas nustatomas, turto normatyvą dauginant iš asmens gyvenamosios vietos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti.

7. Turto vertės normatyvui nustatyti taikomos valstybės įmonės Registrų centro nustatomos ir šios įmonės interneto svetainėje skelbiamos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertės Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose, kitose savivaldybių teritorijose.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMAS

41 straipsnis. Bendrosios socialinių paslaugų finansavimo nuostatos

1. Socialinės paslaugos finansuojamos iš valstybės, savivaldybių biudžetų lėšų, socialinių paslaugų įstaigų lėšų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, užsienio fondų, paramos (aukų), asmens (šeimos) mokėjimų už socialines paslaugas ir kitų lėšų.

2. Socialinė priežiūra, laikino atokvėpio paslauga, socialinė globa finansuojama tiesiogiai, sudarant sutartį su akredituotą socialinę priežiūrą, akredituotą laikino atokvėpio paslaugą teikiančiu socialinių paslaugų teikėju ar socialinės globos įstaiga dėl asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo, jeigu šias įstaigas ar socialinių paslaugų teikėjus savivaldybės tarybos nustatyta tvarka pasirenka pats socialinių paslaugų gavėjas (globėjas, rūpintojas), neįgaliojo aprūpintojas, kiti teisėti asmens atstovai ir jeigu asmeniui (šeimai) nustatytas šių socialinių paslaugų poreikis.

3. Savivaldybės taryba gali nustatyti maksimalų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo savivaldybės teritorijos gyventojams dydį, vadovaudamasi socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika, tvirtinama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.

4. Valstybės ir savivaldybių biudžetuose turi būti numatytos lėšos, reikalingos socialinėms paslaugoms teikti, socialinių paslaugų programoms ir projektams įgyvendinti, investicijoms į socialinių paslaugų plėtrą (statyboms, renovacijai, žmonių išteklių plėtrai, pažangioms ir novatoriškoms socialinėms paslaugoms teikti ir kt.) finansuoti.

5. Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodiką tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

42 straipsnis. Savivaldybės institucijų planuojamų ir savivaldybės gyventojams organizuojamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

1. Prevencinės socialinės paslaugos, išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, atvirąjį darbą su jaunimu ir mobilųjį darbą su jaunimu, finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų. Kompleksinės paslaugos šeimai, jų organizavimas ir teikimas, atvirasis darbas su jaunimu, mobilusis darbas su jaunimu finansuojama iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų.

2. Bendrosios socialinės paslaugos, išskyrus darbą su jaunimu gatvėje, finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų. Darbas su jaunimu gatvėje finansuojamas iš Europos Sąjungos

struktūrinių fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų.

3. Socialinė priežiūra, išskyrus socialinę priežiūrą šeimoms, vaikų dienos socialinę priežiūrą, socialinę rehabilitaciją neįgaliesiems bendruomenėje, finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų. Socialinė priežiūra šeimoms, vaikų dienos socialinė priežiūra, socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

4. Laikino atokvėpio paslauga finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

5. Socialinė globa senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia (išskyrus asmenis su sunkia negalia), socialinę riziką patiriantiems vaikams, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų.

6. Socialinė globa asmenims su sunkia negalia finansuojama iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

7. Socialinė globa likusiems be tėvų globos vaikams finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų globos (rūpybos) išmokai pagal Išmokų vaikams įstatymą mokėti.

8. Institucinė socialinė globa iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų, skiriamų socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka, ir iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų globos (rūpybos) išmokai pagal Išmokų vaikams įstatymą mokėti.

9. Vaikų priežiūra ar globa (rūpyba) vaikus globojančioje šeimoje, pas budintį globotoją, taip pat globos centro vykdoma vaikų globa (rūpyba) ir kitos socialinės paslaugos finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų ir iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų išmokoms vaikams, o jei vaikams nustatyta nuolatinė ar laikinoji globa (rūpyba), – ir iš lėšų, skirtų vaikų globos (rūpybos) išmokoms, globos (rūpybos) tiksliniams priedams pagal Išmokų vaikams įstatymą mokėti.

10. Valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams panaudojimą socialinėms paslaugoms finansuoti reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinama socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika.

DEVINTASIS SKIRSNIS

GINČŲ, SUSIJUSIŲ SU SOCIALINĖMIS PASLAUGOMIS, NAGRINĖJIMAS

43 straipsnis. Sprendimų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, apskundimas

1. Savivaldybės mero nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ar darbuotojų, atitinkančių šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, ir (ar) socialinių paslaugų įstaigų socialinių darbuotojų, nurodytų šio įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje, išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskųsti savivaldybės merui.

2. Apskundus išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, savivaldybės mero sprendimu turi būti sudaryta komisija, kuri pakartotinai nustatytų asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį.

3. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo ar asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimo išvadas, sprendimus dėl šių socialinių paslaugų skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskųsti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.

4. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs pažeidimų dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų, finansuojamų iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio

nustatymo, skyrimo, teikimo, asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimo, per 5 darbo dienas nuo pažeidimų nustatymo dienos Socialinių paslaugų priežiūros departamento direktoriaus nustatyta tvarka turi kreiptis į savivaldybės merą ir pareikalauti pašalinti trūkumus.

5. Socialinių paslaugų teikėją dėl netinkamo prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros, laikino atokvėpio paslaugos teikimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskųsti savivaldybės merui.

6. Išnagrinėjus skundą ir nustačius prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų teikimo pažeidimų, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius per 5 darbo dienas nuo pažeidimų nustatymo dienos turi pareikalauti, kad per nustatytą terminą trūkumai būtų pašalinti, o jeigu pažeidėjas trūkumų nepašalina, turi teisę inicijuoti, kad socialinių paslaugų teikėjas nutrauktų prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų teikimą. Terminas nustatytiems trūkumams pašalinti negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai ir gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams. Šis terminas nustatomas atsižvelgiant į nustatyto pažeidimo pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu.

7. Socialinės globos įstaigą, teikiančią netinkamą socialinę globą, asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, neįgaliojo aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskųsti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.

8. Šio straipsnio 5 dalyje nurodyti skundai nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

9. Ginčai dėl savivaldybės mero, savivaldybės administracijos, Socialinių paslaugų priežiūros departamento priimtų sprendimų (neveikimo) nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
socialinių paslaugų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą.

2. 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso su pakeitimais, padarytais 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/51/ES.

3. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB.

4. 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/81/EB dėl leidimo gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kurie dalyvavo vykdant nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, bendradarbiaujantiems su kompetentingomis institucijomis.

5. 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB.

6. 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR.

7. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR.

8. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.

9. 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2–66 dalis ir 3 straipsnio 1 dalį, įsigalioja 2023 m. spalio 1 d.

2. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. **Asmuo su sunkia negalia:**

1) **vaikas su sunkia negalia** – vaikas, kuriam pagal Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatytas sunkaus neįgalumo lygis ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis arba trečio lygio poreikis dėl protinio atsilikimo ar psichikos sutrikimų;

2) **suaugęs asmuo su sunkia negalia** – suaugęs asmuo, kuriam pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis arba trečio lygio poreikis dėl protinio atsilikimo ar psichikos sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti;

3) **senatvės pensijos amžiaus asmuo su sunkia negalia** – suakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus asmuo, kuriam pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis arba trečio lygio poreikis dėl protinio atsilikimo ar psichikos sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti.“

3. 2024 m. sausio 1 d. 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 3 dalis netenka galios.

4. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. **Budintis globotojas** – fizinis asmuo, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su globos centru, prireikus laikinai prižiūrintis be tėvų globos likusius (išskyrus vaikus, kuriems įstatymų nustatyta tvarka nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ir kurie atitinka šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nustatytus požymius) ir (ar) socialinę riziką patiriančius vaikus, su kuriais jis nesusijęs giminystės ryšiais.“

5. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 5 dalies redakcija:

„5. **Globos centras** – socialinių paslaugų įstaiga, kuri, įgyvendindama vaiko globėjo (rūpintojo) teises ir pareigas, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos ir (ar) socialinę riziką patiriantį vaiką prižiūrėti budinčiam arba nuolatiniam globotojui, pagal poreikį teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą vaikui, budinčiam ir nuolatiniam globotojui, globėjui (rūpintojui), tėvams, šeimynų dalyviams, socialinių paslaugų įstaigų, dirbančių su vaikais, darbuotojams, taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams vaiką grąžinant į šeimą.“

6. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnis papildomas 5¹ dalimi:

„5¹. **Grupinio gyvenimo namai** – socialinės globos įstaiga, teikianti trumpalaikę ir (ar) ilgalaikę socialinę globą ne daugiau kaip dešimčiai suaugusių asmenų su negalia ir (ar) senyvo

amžiaus asmenų. Grupinio gyvenimo namų gyventojams socialinės, sveikatos priežiūros, užimtumo, švietimo, kultūros ir kitos paslaugos organizuojamos ir teikiamos bendruomenėje.“

7. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 7 dalies redakcija:

„7. **Laikino atokvėpio paslauga** – pagalba suteikiant galimybę pailsėti asmeniui (šeimai), prižiūrinčiam (-iai) asmenį, kuriam nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis.“

8. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnis papildomas 9¹ dalimi:

„9¹. **Nuolatinis globotojas** – fizinis asmuo, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su globos centru, prižiūrintis likusį be tėvų globos vaiką, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra arba turi būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), su kuriuo nesusijęs giminystės ryšiais ir kuris atitinka bent vieną iš šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nurodytų požymių.“

9. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnis papildomas 9² dalimi:

„9². **Psichologinės ir socialinės reabilitacijos įstaiga** – socialinių paslaugų įstaiga, teikianti trumpalaikę socialinę globą socialinę riziką patiriantiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo priklausomiems suaugusiems asmenims ir (ar) socialinę priežiūrą socialinę riziką patiriantiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo priklausomiems, rizikingai ir žalingai alkoholį vartojantiems vaikams ir (ar) suaugusiems asmenims, siekiant suteikti jiems galimybę atsisakyti psichoaktyviųjų medžiagų ir alkoholio vartojimo ir pasiekti optimalų savarankiško funkcionavimo bendruomenėje lygį.“

10. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 12 dalies redakcija:

„12. **Socialines paslaugas teikiantis fizinis asmuo** – fizinis asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui, su kuriuo jis nesusijęs artimais giminystės ryšiais (nėra socialines paslaugas gaunančio asmens tėvas (įtėvis) ar motina (įmotė), vaikas (įvaikis), senelis (-ė), vaikaitis (-ė), brolis, sesuo), santuokiniais ryšiais (nėra socialines paslaugas gaunančio asmens sutuoktinis) ar su kuriuo negyvena ir netvarko bendro ūkio neįregistravęs santuokos, taip pat nėra socialines paslaugas gaunančio asmens globėjas ar rūpintojas arba aprūpintojas.“

11. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 23 dalies redakcija:

„23. **Suaugęs asmuo su negalia** – suaugęs asmuo, kuriam Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis ir kurio galimybės ir pajėgumai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime yra riboti.“

12. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnis papildomas 24¹ dalimi:

„24¹. **Šeiminiai namai** – trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą bendruomenėje teikianti socialinių paslaugų įstaiga, kurios atskirose patalpose (name, bute), esančiose bendruomenės gyvenamoje vietoje, pagal šeimai artimos aplinkos modelį gyvena iki 8 vaikų ir jiems sudaromos sąlygos gauti reikiamas paslaugas bendruomenėje.“

13. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 25 dalies redakcija:

„25. **Vaikas su negalia** – vaikas, kuriam Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis, kuris iš dalies ar visiškai neįgijęs amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.“

14. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 27 dalies redakcija:

„27. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje

aplinkoje įstatyme, Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatyme, Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).“

15. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 4 straipsnio 8 punkto redakcija:

„8) visapusiškumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos, derinant jas su pinigine socialine parama, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu, socialinio būsto suteikimu, kitomis priemonėmis, padedančiomis patenkinti individualiuosius pagalbos poreikius (būsto pritaikymu asmeniui su negalia, aprūpinimu techninės pagalbos priemonėmis, asmenine pagalba ar kita asmeniui reikalinga pagalba);“.

16. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 6 straipsnio redakcija:

„6 straipsnis. Asmens duomenų tvarkymas

1. Asmens duomenys socialinių paslaugų valdymo, skyrimo, teikimo, informavimo apie savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas ir jų teikėjus, budinčio globotojo ar nuolatinio globotojo vykdomos likusių be tėvų globos vaikų, socialinę riziką patiriančių vaikų priežiūros, socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliacijos vykdymo, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimo, socialinių paslaugų apskaitos ir (ar) atskaitomybės tikslais tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir Reglamentu (ES) 2016/679, jų saugojimo terminai nustatomi šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

2. Socialinių paslaugų įstaigos ir socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais tvarko asmens duomenis, įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su asmens sveikatos būkle (diagnozuotos ligos, gydymas, medikamentai, neįgalumo ar dalyvumo lygis), vadovaudamiesi Reglamentu (ES) 2016/679, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.“

17. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 10 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, vaikų dienos socialinės priežiūros, socialinės priežiūros šeimoms, laikino apnakvindinimo, socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje, socialinių dirbtuvių, psichologinės ir socialinės reabilitacijos vaikams bendruomenėje ir kitos paslaugos, numatytos socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kataloge.“

18. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Savivaldybės tarybos nustatytais atvejais, kai vaikus prižiūri ar juos globoja (jais rūpinasi) vaikus globojančios šeimos, šeimynos, budintys globotojai ar nuolatiniai globotojai arba kai bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) veiksmingiau organizuoti pinigais, vaikus globojančiai šeimai, šeimynai, budintiems globotojams ar nuolatiniams globotojams per globos centrą arba asmeniui (šeimai) gali būti mokama piniginė išmoka – pagalbos pinigai.“

19. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 17 straipsnio redakcija:

„17 straipsnis. Kreipimasis dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

1. Dėl socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines

paslaugas, prevencines socialines paslaugas, skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas savivaldybės mero nustatyta tvarka rašytiniu prašymu kreipiasi į asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją ar socialinių paslaugų įstaigą.

2. Išskirtiniais atvejais, kai asmuo (šeima) patiria smurtą arba kyla grėsmė jo (jos) fiziniam, psichiniam ar emociniam saugumui, dėl bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas gali kreiptis ir į kitos, ne asmens (šeimos) gyvenamosios vietos, savivaldybės administraciją.

3. Veikdami asmens (šeimos) ar visuomenės socialinio saugumo interesais, pranešimą dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai) gali pateikti bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys, nurodę priežastį, dėl kurios asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas pats to padaryti negali.

4. Švietimo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigų, policijos ir kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų darbuotojai, turintys duomenų, kad asmeniui (šeimai) reikalingos socialinės paslaugos, privalo apie tai nedelsdami informuoti asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją. Tokiu atveju klausimas dėl socialinių paslaugų skyrimo svarstomas be asmens (vieno iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjo, rūpintojo, aprūpintojo prašymo.

5. Kreipimosi dėl socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, asmeniui (šeimai) tvarką reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas.“

20. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 18 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Asmens savarankiškumas vertinamas kompleksiškai pagal asmens amžių, individualiuosius pagalbos poreikius, socialinių paslaugų poreikiui įtakos turinčias problemas (priežastis), asmens veiklas ir gebėjimą dalyvauti įvairiose veiklose, socialinę riziką ir su šiais veiksniais susijusius gebėjimus bei motyvaciją spręsti savo socialines problemas, šeimos galimybes rūpintis asmeniu, kitus veiksnius, turinčius įtakos asmens gebėjimui rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.“

21. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 18 straipsnio 3 ir 4 dalys netenka galios.

22. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnio redakcija:

„20 straipsnis. Bendrosios socialinių paslaugų teikimo asmeniui (šeimai) nuostatos

1. Socialinės paslaugos asmeniui (šeimai) teikiamos, atsižvelgiant į individualius jo (jos) interesus ir poreikius, nustatytus pagal šio įstatymo 18 straipsnio nuostatas, padedant asmeniui (šeimai) spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, nuolat vertinant, ar teikiamos socialinės paslaugos leidžia veiksmingai ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) galimybes ir gebėjimus rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.

2. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam vaikui, likusiam be tėvų globos vaikui teikiamos kuriant saugią ir sveiką vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinką, formuojant savarankiško gyvenimo įgūdžius, atkuriant, palaikant ir stiprinant socialinius ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene ir organizuojant su švietimu ir ugdymu, asmens sveikatos priežiūra suderintą pagalbą ir išnaudojant visas galimybes, kad vaikas gyventų šeimoje.

3. Socialinės paslaugos vaikui su negalia teikiamos, sudarant jam sąlygas gyventi savo šeimoje, augti sveikoje, saugioje aplinkoje ir organizuojant jam su švietimu ir ugdymu, asmens sveikatos priežiūra ir kitomis priemonėmis, padedančiomis patenkinti individualiuosius pagalbos poreikius, suderintą pagalbą. Tai turi padėti vaikui su negalia formuoti savarankiško gyvenimo įgūdžius, palaikyti ir stiprinti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.“

4. Socialinės paslaugos suaugusiam asmeniui su negalia teikiamos, sudarant jam sąlygas gyventi savo namuose, šeimoje ir organizuojant jam su švietimu ir ugdymu, užimtumu, asmens sveikatos priežiūra ir kitomis priemonėmis, padedančiomis patenkinti individualiuosius pagalbos poreikius, suderintą pagalbą. Tai turi padėti suaugusiam asmeniui su negalia ugdyti ar kompensuoti

gebėjimus rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti darbo rinkoje, palaikyti ir stiprinti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.“

5. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmeniui teikiamos, sudarant jam sąlygas kuo ilgiau gyventi savo namuose, šeimoje, savarankiškai tvarkyti savo buitį ir organizuojant jam su užimtumumu, asmens sveikatos priežiūra ir kitomis priemonėmis, padedančiomis patenkinti individualiuosius pagalbos poreikius, suderintą pagalbą. Tai turi padėti senyvo amžiaus asmeniui palaikyti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

6. Socialinės paslaugos asmeniui su sunkia negalia teikiamos, užtikrinant jam saugią ir sveiką aplinką, orią su asmens sveikatos priežiūra ir kitomis priemonėmis, padedančiomis patenkinti individualiuosius pagalbos poreikius, švietimu ir ugdymu suderintą pagalbą. Tai turi padėti asmeniui su sunkia negalia kompensuoti prarastą savarankiškumą bei gebėjimus palaikyti socialinius ryšius su šeima ir visuomene.

7. Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriančiam suaugusiam asmeniui teikiamos, padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas ir organizuojant su švietimo ir ugdymo, užimtumo, sveikatos priežiūros priemonėmis suderintą pagalbą. Tai turi užtikrinti rūpinimąsi savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvavimą darbo rinkoje, padėti palaikyti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

8. Socialinės paslaugos šeimai teikiamos, padedant šeimos nariams spręsti socialines problemas ir (ar) jų išvengti ateityje, ugdyti suaugusių šeimos narių, įskaitant tuos šeimos narius, kuriems laikinai apribota tėvų valdžia, tuos tėvus, kurių vaikams nustatyta laikinoji globa (rūpyba) arba kuriems apribota tėvų valdžia, socialinius įgūdžius, stiprinti jų motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, užtikrinti visapusišką šioje šeimoje augančių vaikų vystymąsi, ugdymąsi ir organizuoti su sveikatos priežiūra, užimtumumu, švietimu bei ugdymu suderintą koordinuotą pagalbą. Jeigu tėvams (tėvui ar motinai) tėvų valdžia apribota, sudaryti sąlygas jų elgesio pokyčiams, kurie leistų grąžinti vaiką į šeimą. Teikiant socialines paslaugas šeimai, turi būti užtikrinamas socialinių paslaugų teikimas ir vaikams.

9. Vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams ar nuolatiniais globotojams, įtėviams (įtėvių prašymu) ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims kiekvienoje savivaldybėje socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka globos centro specialistai nuolat teikia pagalbą, padedančią užtikrinti visapusišką jų prižiūrimų, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų vystymąsi ir ugdymą.“

23. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 8 dalies redakcija:

„8. Socialinę priežiūrą, socialinę globą ir laikino atokvėpio paslaugą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

24. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio redakcija:

„23 straipsnis. Budinčio globotojo ar nuolatinio globotojo vykdoma likusių be tėvų globos vaikų, socialinę riziką patiriančių vaikų priežiūra

1. Budintis globotojas vienu metu negali prižiūrėti daugiau kaip 3 likusių be tėvų globos vaikų ir (ar) socialinę riziką patiriančių vaikų (toliau šiame straipsnyje – prižiūrimas vaikas, vaikas). Bendras vaikų (su kitais šeimoje augančiais vaikais) skaičius budinčio globotojo šeimoje – ne daugiau kaip 6. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis, jei neišskiriami broliai ir seserys.

2. Nuolatinis globotojas vienu metu negali prižiūrėti daugiau nei vieno vaiko ar jų grupės, jeigu neišskiriami broliai ir seserys arba prižiūrimas vienas iš nepilnamečių tėvų su vaiku, o jeigu nuolatinis globotojas vykdo ir budinčio globotojo veiklą, vienu metu jis negali prižiūrėti daugiau nei 3 vaikų. Bendras vaikų (su kitais šeimoje augančiais vaikais) skaičius nuolatinio globotojo šeimoje – ne daugiau kaip 4. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis, jei neišskiriami broliai ir seserys.

3. Nuolatinis globotojas gali prižiūrėti likusį be tėvų globos vaiką, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra arba turi būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), su kuriuo jis nėra susijęs giminystės ryšiais ir kuriam būdingas bent vienas iš šių požymių: turi nesėkmingos laikinosios

priežiūros, globos (rūpybos) / įvaikinimo patirties (globėjo nušalinimas, atleidimas, tėvų valdžios ribojimas tėvams); turi sunkiai išgydomų ir / ar nepagydomų raidos ir / ar psichikos sutrikimų, negalių; piktnaudžiauja psichotropinėmis medžiagomis arba turi priklausomybių; turi funkcionavimo sunkumų (neadaptyvus elgesys, socialinis nusišalinimas, prisitaikymo mokykloje sunkumai ir mokyklos nelankymas, polinkis į savižudybę ir pan.); yra vyresnis nei 10 metų; drauge su juo (kitais vaikais) yra nepilnamečiai tėvas / motina; priežiūros reikia ne tik jam, bet ir daugiau nei 3 jo broliams / seserims.

4. Budintis globotojas, nuolatinis globotojas turi:

1) atitikti Civiliniame kodekse asmeniui, kuris gali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju), keliamus reikalavimus;

2) turėti valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atestuotų asmenų parengtą teigiamą išvadą dėl fizinio asmens, norinčio tapti budinčiu globotoju ar nuolatinio globotoju, pasirengimo prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus;

3) būti įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą;

4) būti išklauses pagrindinę ir specializuotą pasirengimo globai ir įvaikinimui mokymų, vykdomų pagal programą, kurią tvirtina ir kurios reikalavimus nustato valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos direktorius, dalis.

5. Nuolatinis globotojas privalo ne tik atitikti šio straipsnio 4 dalyje nurodytus reikalavimus, bet ir turėti ne mažesnę kaip vienų metų vaiko globos (rūpinimo) ir (ar) budinčio globotojo veiklos patirtį.

6. Tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje (toliau šiame straipsnyje – sutartis) su budinčiu globotoju ar nuolatinio globotoju turi būti sulagta dėl: sutarties šalių; sutarties objekto ir tikslo; vaiko gyvenamosios vietos (ji negali sutapti su globos centro registruotos buveinės ar socialinės globos įstaigos licencijoje nurodyta vieta; nurodomas vietos, kurioje gyvens vaikas, adresas); prižiūrimų vaikų skaičiaus; lėšų vaikui išlaikyti (vaiko globos (rūpybos) išmokos ir globos (rūpybos) išmokos tikslinio priedo, mokamo pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymą) bei atlygio už vaiko priežiūrą dydžio ir mokėjimo tvarkos; darbingumo atkūrimo ir resursų atgavimo (krizės atveju) paslaugų budinčiam globotojui ar nuolatiniam globotojui teikimo tvarkos; sutarties šalių atsakomybės dėl netinkamo sutarties sąlygų vykdymo; kitų budinčio globotojo ar nuolatinio globotojo ir globos centro teisių ir tarpusavio įsipareigojimų; pagalbos budinčiam globotojui ar nuolatiniam globotojui ir vaikui teikimo tvarkos; sutarties nutraukimo sąlygų ir tvarkos. Sutarties formą tvirtina įstaigos, atliekančios globos centro funkcijas, vadovas.

7. Budinčio globotojo, nuolatinio globotojo pareigos:

1) priimti vaiką savo gyvenamojoje vietoje prižiūrėti ir užtikrinti jo priežiūrą: emocinį bei fizinį vaiko saugumą, visavertį jo poreikius atitinkantį ugdymą, auklėjimą ir kasdienę priežiūrą;

2) bendradarbiauti su globos centru ir jo paskirtais darbuotojais ar specialistais (socialiniais darbuotojais, psichologais ir kt.), užtikrinti galimybę vaikui bendrauti su savo tėvais, kitais giminaičiais numatyta tvarka, suderinta su globos centru;

3) dalyvauti atliekant pagalbos vaikui, budinčiam globotojui ir nuolatiniam globotojui poreikių vertinimą ir sudarant pagalbos jiems planą, užtikrinti sudaryto plano įgyvendinimą;

4) su globos centru suderinta tvarka nedelsiant informuoti globos centro paskirtus darbuotojus apie vaikui kylančius emocinius, fiziologinius ar kito pobūdžio sunkumus, siekiant užtikrinti reikiamų specialistų pagalbą vaikui;

5) atsakingai pagal paskirtį naudoti globos centro vaikui išlaikyti skirtą vaiko globos (rūpybos) išmoką, numatytą Išmokų vaikams įstatyme;

6) su globos centru suderinta tvarka nedelsiant informuoti globos centrą apie atvejus, jei dėl objektyvių priežasčių laikinai negali vykdyti šiame įstatyme ir sutartyje numatytų įsipareigojimų;

7) vykdyti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas pareigas.

8. Budinčio globotojo, nuolatinio globotojo teisės:

1) gauti globos centro kas mėnesį mokamą atlygį už teikiamas paslaugas šiame įstatyme ir sutartyje nustatyta tvarka prižiūrint vaiką (vaikus). Jei sutartį sudaro sutuoktiniai, atlygis mokamas tik vienam iš jų;

2) gauti iš globos centro kas mėnesį mokamą prižiūrimam vaikui išlaikyti skirtą vaiko globos (rūpybos) išmoką pagal Išmokų vaikams įstatymą. Ši išmoka vaikui išlaikyti mokama tik tol, kol vaikas gyvena pas budintį globotoją ar nuolatinį globotoją;

3) gauti papildomų lėšų vaikui išlaikyti ir prižiūrėti, jeigu tai numatyta sutartyje;

4) naudotis darbingumo atkūrimo ir resursų atgavimo (krizės atveju) paslauga;

5) įgyvendinti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas teises.

9. Globos centro pareigos:

1) budinčio globotojo ar nuolatinio globotojo priežiūrai perduoti vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) budintis globotojas ar nuolatinis globotojas gali užtikrinti emocinį ir fizinį saugumą bei visavertį poreikius atitinkantį ugdymą ir priežiūrą, teikti ar organizuoti tęstinę pagalbą budinčiam globotojui ar nuolatiniam globotojui ir jų prižiūrimiems vaikams;

2) skirti darbuotoją (darbuotojus), atsakingą (atsakingus) už reikiamos pagalbos budinčiam globotojui ar nuolatiniam globotojui teikimą, ir užtikrinti, kad ši pagalba būtų teikiama laiku ir kokybiškai; kartu su budinčiu globotoju ar nuolatinio globotoju užtikrinti švietimo pagalbos, sveikatos priežiūros ar kitų paslaugų teikimą jų prižiūrimiems vaikams;

3) teikiant socialines paslaugas ir kitą pagalbą budinčiam globotojui ar nuolatiniam globotojui, ne rečiau kaip vieną kartą per šešis mėnesius atlikti budinčio globotojo ar nuolatinio globotojo vykdomos vaiko priežiūros kokybės vertinimą įstaigos, atliekančios globos centro funkcijas, vadovo nustatyta tvarka;

4) kiekvieną mėnesį skirti vaikui išlaikyti reikalingas lėšas ir atlygį už jo priežiūrą;

5) užtikrinti, kad budintis globotojas, nuolatinis globotojas nuolat tobulintų profesinę kompetenciją;

6) vykdyti asmenų, galinčių tapti budinčiais globotojais ir nuolatiniais globotojais, paiešką, atranką ir juos parengti;

7) įgyvendinti vaiko atstovo pagal įstatymą teises ir pareigas, numatytas Civiliniame kodekse;

8) vykdyti kitas teisės aktuose ir sutartyje nustatytas pareigas.

10. Globos centro teisės:

1) sudaryti sutartį su budinčiu globotoju ar nuolatinio globotoju ar ją nutraukti;

2) sudaryti socialinių paslaugų teikimo ir finansavimo sutartį su savivaldybės administracija ar ją nutraukti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka;

3) įgyvendinti kitas teisės aktuose ir sutartyse nustatytas teises.

11. Atlygį budintiems globotojams ir nuolatiniam globotojams už vaikų priežiūrą, jeigu šie globotojai yra sudarę sutartis su globos centru, kuris Civilinio kodekso ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka skiriamas vaikų atstovu pagal įstatymą, moka globos centras savivaldybės tarybos nustatyta tvarka:

1) atlygis budinčiam globotojui globos centro ir budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutarties galiojimo laikotarpiu mokamas net ir tuo atveju, kai globos centras neperduoda budinčiam globotojui prižiūrėti vaiko;

2) minimalus atlygio, mokamo budinčiam globotojui, dydis, neatsižvelgiant į faktiškai prižiūrimų vaikų skaičių, – ne mažesnis kaip 1 minimaliosios mėnesinės algos dydis per mėnesį;

3) jei vaikas (-ai) perduotas (-i) prižiūrėti budinčiam globotojui, jo (jų) priežiūros laikotarpiu atlygis budinčiam globotojui didinamas ne mažiau kaip po 0,5 minimaliosios mėnesinės algos dydžio per mėnesį už kiekvieną faktiškai prižiūrimą vaiką (už vaiką iki 3 metų ar vaiką nuo 12 metų, ar vaiką su negalia – po 0,75 minimaliosios mėnesinės algos dydžio per mėnesį);

4) jei vaikas (-ai) perduotas (-i) prižiūrėti nuolatiniam globotojui, jam mokamas atlygis – ne mažiau kaip 2 minimaliosios mėnesinės algos dydžiai per mėnesį už faktiškai prižiūrimą vaiką;

5) jei nuolatinis globotojas prižiūri daugiau nei vieną vaiką, atlygis jam didinamas už kiekvieną kitą vaiką, kuriam būdingas bent vienas iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų požymių, arba

už vaiko, kuriam būdingas bent vienas iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų požymių, brolių ar seserį, pridedant po 0,75 minimaliosios mėnesinės algos dydžio per mėnesį;

6) jeigu, pasibaigus vaiko globai (rūpybai) dėl pilnametystės, asmuo ir toliau yra prižiūrimas budinčio ar nuolatinio globotojo ir mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą, mokymosi laikotarpiu atlygis budinčiam ir nuolatiniam globotojui mokamas, bet ne ilgiau, iki asmeniui sukaks 24 metai.

12. Budintis globotojas ir nuolatinis globotojas veikia individualiai (vykdo individualią veiklą).

13. Globos centrų veiklos kokybės priežiūrą vykdo Socialinių paslaugų priežiūros departamentas Socialinių paslaugų priežiūros departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

14. Socialinės apsaugos ir darbo ministras tvirtina globos centro veiklos aprašą.“

25. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punktas netenka galios.

26. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 33 straipsnio 5 dalis papildoma 3 punktu:

„3) akredituotas socialines paslaugas teikiantys darbuotojai atitinka socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame akredituotų socialinių paslaugų teikimo reikalavimų apraše nustatytus struktūros ir skaičiaus reikalavimus.“

27. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 33 straipsnio 5 dalis papildoma 4 punktu:

„4) jeigu psichologinės ir socialinės reabilitacijos įstaiga numato teikti psichologinės ir socialinės reabilitacijos paslaugas vaikams bendruomenėje, ji turi turėti su Vyriausybės įgaliota institucija suderintą psichologinės ir socialinės reabilitacijos programą.“

28. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 35 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Asmeniui (šeimai), teisės aktų nustatyta tvarka gaunančiam (gaunančiai) socialinę pašalpą, arba asmeniui (šeimai), kurio (kurios) pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam asmeniui) yra mažesnės už 2 valstybės remiamų pajamų dydžius, transporto organizavimo, maitinimo organizavimo paslaugos ir socialinė priežiūra teikiamos nemokamai, išskyrus atvejus, kai šis asmuo – socialinę riziką patiriantis suaugęs asmuo, ilgiau kaip mėnesį per kalendorinius metus gyvenantis socialinių paslaugų įstaigoje ir joje gaunantis socialinę priežiūrą, ar kai šis asmuo – asmuo, gaunantis individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, mokamą pagal Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymą.“

29. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 35 straipsnio 5 dalies redakcija:

„5. Atskaičius nustatytą asmens (šeimos) mokėjimo už transporto organizavimo, maitinimo organizavimo paslaugas ir (ar) socialinę priežiūrą dalį, asmens mėnesio pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui per mėnesį) negali likti mažesnės už 2 valstybės remiamų pajamų dydžius, o socialinę riziką patiriančio suaugusio asmens, ilgiau kaip mėnesį per kalendorinius metus gyvenančio socialinių paslaugų įstaigoje ir joje gaunančio socialinę priežiūrą, mėnesio pajamos negali likti mažesnės nei 0,8 valstybės remiamų pajamų dydžio.“

30. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 35 straipsnio 6 dalies redakcija:

„6. Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka asmuo (šeima) gali būti atleidžiamas (atleidžiama) nuo mokėjimo už socialines paslaugas ir kitais, šio straipsnio 4 dalyje nenustatytais, atvejais arba mokėjimas už socialines paslaugas jam (jai) gali būti sumažinamas.“

31. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 36 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių), pageidaujantis gauti socialines paslaugas, ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens (šeimos) turimas pajamas, išvardytas šio įstatymo 39 straipsnyje (pajamų sumas).“

32. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 36 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Asmuo, pageidaujantis gauti ilgalaikę socialinę globą, ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens turimas pajamas, nurodytas šio įstatymo 39 straipsnyje (pajamų sumas), ir turtą, nurodytą šio įstatymo 40 straipsnyje (turto vertę).“

33. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 37 straipsnio redakcija:

„37 straipsnis. Mokėjimo už prevencines ir bendrąsias socialines paslaugas dydis

1. Prevencinės socialinės paslaugos teikiamos nemokamai.
2. Bendrosios socialinės paslaugos, išskyrus transporto organizavimo ir maitinimo organizavimo paslaugas, teikiamos nemokamai.

3. Mokėjimo už transporto organizavimo ir maitinimo organizavimo paslaugas dydis nustatomas ir apskaičiuojamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.“

34. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 38 straipsnio redakcija:

„38 straipsnis. Mokėjimo už specialiąsias socialines paslaugas dydis

1. Mokėjimas už socialinę priežiūrą:

1) socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugos, vaikų dienos socialinė priežiūra, socialinė priežiūra šeimoms, psichosocialinė pagalba (jei ji neteikiama su apgyvendinimu), pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems ir nuolatiniais globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiesiems jais tapti, socialinių dirbtuvių paslaugos, intensyvi krizių įveikimo pagalba (jei neteikiamas laikinas apgyvendinimas), palydėjimo paslauga jaunuoliams (jei ji neteikiama su apgyvendinimu savarankiško gyvenimo namuose, apsaugotame būste), psichologinė ir socialinė reabilitacija vaikams bendruomenėje teikiama nemokamai;

2) mokėjimo už socialinės priežiūros paslaugas, išskyrus paslaugas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, dydis asmeniui neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų arba 20 procentų šeimos pajamų, jei šios paslaugos teikiamos šeimai;

3) mokėjimo už socialinės priežiūros paslaugas, išskyrus paslaugas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, dydis asmeniui, gaunančiam individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, mokamą pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, neturi viršyti 30 procentų šios kompensacijos dydžio.

2. Mokėjimo už laikino atokvėpio paslaugą dydis neturi viršyti 30 procentų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos, mokamos laikino atokvėpio gavėjo prižiūrimam asmeniui pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, dydžio.

3. Mokėjimas už socialinę globą:

1) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui ir socialinę riziką patiriančiam vaikui teikiama nemokamai;

2) mokėjimo už dienos socialinę globą dydis asmeniui neturi viršyti 20 procentų jo pajamų;

3) mokėjimo už dienos socialinę globą dydis asmeniui, gaunančiam individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, mokamą pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, neturi viršyti 30 procentų šios kompensacijos dydžio;

4) mokėjimo už asmeniui teikiamą trumpalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų. Jei asmuo pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama trumpalaikės socialinės globos išlaidoms padengti;

5) mokėjimo už suaugusiam asmeniui teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų, jeigu jo turto vertė yra mažesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą. Jei asmuo pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama ilgalaikės socialinės globos išlaidoms padengti;

6) jei suaugusio asmens turto vertė yra didesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą, mokėjimo už suaugusiam asmeniui teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis per mėnesį padidėja vienu procentu, skaičiuojant nuo jo turto vertės, viršijančios normatyvą;

7) mokėjimo už vaikui su negalia teikiamą ilgalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų. Jei vaikas su negalia pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą gauna individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, 100 procentų šios kompensacijos skiriama ilgalaikės socialinės globos išlaidoms padengti.

4. Jei asmeniui teikiamos kelios (bet ne daugiau kaip 3) specialiosios socialinės paslaugos, išskyrus socialinės globos paslaugas, taip pat jei specialiosios socialinės paslaugos, išskyrus socialinės globos paslaugas, teikiamos kartu su asmenine pagalba, teikiama pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, mokėjimo už visas specialiąsias socialines paslaugas, išskyrus socialinės globos paslaugas, ar visas specialiąsias socialines paslaugas, išskyrus socialinės globos paslaugas, ir asmeninę pagalbą, teikiamą pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, dydis neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų, o jeigu asmuo gauna individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, mokamą pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, mokėjimo už minėtas paslaugas dydis neturi viršyti 30 procentų šios kompensacijos dydžio.“

35. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 39 straipsnio redakcija:

„39 straipsnis. Asmens (šeimos) pajamos ir jų apskaičiavimas

1. Nustatant asmens finansines galimybes, į jo gaunamas pajamas įskaitomos šios pajamos:

1) su darbo santykiais susijusios pajamos ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gaunamos pajamos, įskaitant išeitines išmokas ir kompensacijas, išskyrus asmens su negalia gaunamas su darbo santykiais susijusias pajamas ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gaunamas pajamas, jei jos neviršija Vyriausybės nustatytos minimaliosios mėnesinės algos;

2) individualios įmonės savininko, tikrosios ūkinės bendrijos, komanditinės ūkinės bendrijos tikrojo nario, mažosios bendrijos nario pajamos, gautos iš šios įmonės ar bendrijos apmokestinto pelno;

3) individualios veiklos pajamos;

4) autorinis atlyginimas;

5) pensijos, socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos, pensijų išmokos ir vietoj pensijų mokamos kompensacijos, rentos, išskyrus socialinio draudimo našlių pensijas;

6) šalpos išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą;

7) individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos, mokamos pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą;

8) ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos, statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams laikinojo nedarbingumo, nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ar atostogų vaikui priežiūrėti laikotarpiams išmokėtos išmokos;

9) nedarbo socialinio draudimo išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą;

10) palūkanos;

11) dividendai;

12) periodinės vaiko išlaikymo išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą;

13) išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymą;

14) turto nuomos pajamos (išskyrus atvejį, kai asmuo moka už ilgalaikę socialinę globą ir šio mokėjimo dydis nustatomas atsižvelgiant į jo turimą turtą);

15) periodinės netekto darbingumo kompensacijos ir išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą arba

Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinąjį įstatymą;

16) periodinės žalos atlyginimo išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą;

17) transporto išlaidų kompensacija (jei teikiamos transporto organizavimo paslaugos ar institucinė socialinė globa);

18) išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, mokamos pagal Išmokų vaikams įstatymą;

19) socialinės pašalpos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą.

2. Jei socialinės paslaugos teikiamos šeimai, nustatant šeimos finansines galimybes, į jos pajamas įskaitomos šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytos šeimos narių gaunamos pajamos.

3. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodytos asmens pajamos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, į asmens pajamas įskaitomos jo pajamos, gautos po apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu, atitinkamai atskaičius valstybinio socialinio draudimo įmokas, jeigu šios įmokos atskaitomos.

4. Jei šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos asmens su negalia gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu gaunamos pajamos viršija Vyriausybės nustatytą minimaliąją mėnesinę algą, į jo pajamas įskaitoma tik pajamų dalis, viršijanti 1 minimaliosios mėnesinės algos dydį.

5. Asmens (šeimos) pajamos nustatomos skaičiuojant 3 paskutinių mėnesių iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo pajamų vidurkį.

6. Jei suaugęs asmuo su negalia ar vaikas su negalia gauna individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją, mokamą pagal Tikslinių kompensacijų įstatymą, nustatant asmens finansines galimybes (kai skiriama ir teikiama socialinė priežiūra, dienos socialinė globa), į jo pajamas įskaitomos tik šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytos pajamos.“

36. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 40 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Nustatant asmens finansines galimybes (kai asmeniui skiriama ar teikiama ilgalaikė socialinė globa), įskaitomas šis asmens nuosavybės teise turimas ar per praėjusius 24 mėnesius iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo ar asmens finansinių galimybių vertinimo turėtas turtas:

1) statiniai, įskaitant nebaigtus statyti statinius;

2) žemė (įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių);

3) piniginės lėšos.“

37. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 40 straipsnio 5 dalies redakcija:

„5. Turto normatyvas asmeniui yra 50 kvadratinė metrų būsto naudingojo ploto.“

38. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 41 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Socialinė priežiūra, laikino atokvėpio paslauga, socialinė globa finansuojama tiesiogiai, sudarant sutartį su akredituotą socialinę priežiūrą, akredituotą laikino atokvėpio paslaugą teikiančiu socialinių paslaugų teikėju ar socialinės globos įstaiga dėl asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo, jeigu šias įstaigas ar socialinių paslaugų teikėjus savivaldybės tarybos nustatyta tvarka pasirenka pats socialinių paslaugų gavėjas (globėjas, rūpintojas), aprūpintojas, kiti teisėti asmens atstovai ir jeigu asmeniui (šeimai) nustatytas šių socialinių paslaugų poreikis.“

39. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 41 straipsnis papildomas 6 dalimi:

„6. Socialinės paslaugos finansuojamos iš tos savivaldybės biudžeto lėšų ir (ar) iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybės, kurios administracija priėmė sprendimą dėl socialinių paslaugų skyrimo, biudžetui.“

40. 2024 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 41 straipsnis papildomas 7 dalimi:

„7. Jei asmeniui teikiama socialinė globa grupinio gyvenimo namuose ar šeiminiuose namuose ir jam nustatytas socialinės priežiūros paslaugų poreikis arba jam reikalingos prevencinės socialinės paslaugos, šių paslaugų teikimas finansuojamas iš tos savivaldybės biudžeto lėšų ir (ar) iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybės, kurios administracija priėmė sprendimą dėl socialinės globos skyrimo, biudžetui.“

41. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 42 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Socialinė priežiūra, išskyrus socialinę priežiūrą šeimoms, vaikų dienos socialinę priežiūrą, socialinę reabilitaciją asmenims su negalia bendruomenėje, socialinių dirbtuvių paslaugas, finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų. Socialinė priežiūra šeimoms, vaikų dienos socialinė priežiūra, socialinė reabilitacija asmenims su negalia bendruomenėje finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams. Socialinių dirbtuvių paslaugos finansuojamos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir iš savivaldybių biudžetų lėšų.“

42. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 42 straipsnio 9 dalies redakcija:

„9. Vaikų priežiūra ar globa (rūpyba) vaikus globojančioje šeimoje, pas budintį globotoją ar nuolatinį globotoją, taip pat globos centro vykdoma vaikų globa (rūpyba) ir kitos socialinės paslaugos finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų ir iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų išmokoms vaikams, o jei vaikams nustatyta nuolatinė ar laikinoji globa (rūpyba), – ir iš lėšų, skirtų vaikų globos (rūpybos) išmokoms, globos (rūpybos) tiksliniams priedams pagal Išmokų vaikams įstatymą mokėti.“

43. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 43 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Savivaldybės mero nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ar darbuotojų, atitinkančių šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, ir (ar) socialinių paslaugų įstaigų socialinių darbuotojų, nurodytų šio įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje, išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės merui.“

44. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 43 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, kurių teikimas finansuojamas iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo ar asmens (šeimos) finansinių galimybių vertinimo išvadas, sprendimus dėl šių socialinių paslaugų skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.“

45. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 43 straipsnio 5 dalies redakcija:

„5. Socialinių paslaugų teikėją dėl netinkamo prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros, laikino atokvėpio paslaugos teikimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės merui.“

46. 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 43 straipsnio 7 dalies redakcija:

„7. Socialinės globos įstaigą, teikiančią netinkamą socialinę globą, asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.“

47. 2025 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 1 punkto redakcija:

„1) tvirtina savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, nustatančius socialinių paslaugų rūšis pagal gyventojų poreikius, jų teikimo mastą ir finansavimą;“.

48. 2025 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 1 punkto redakcija:

„1) organizuoja socialinių paslaugų rūšių pagal gyventojų poreikius ir jų teikimo masto prognozavimą, vadovaudamasis socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamomis socialinių paslaugų planavimo metodinėmis rekomendacijomis ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamais socialinių paslaugų išvystymo normatyvais;“.

49. 2025 m. liepos 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 28 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, vykdydamas socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka atlieka socialinių paslaugų srities darbuotojų atestaciją, renka, kaupia ir analizuoja duomenis apie socialinių paslaugų srities darbuotojus – jų skaičių, išsilavinimą (aukštąjį universitetinį, aukštąjį koleginių ir (ar) kitą turimą išsilavinimą), suteiktas kvalifikacines kategorijas, profesinės kompetencijos tobulinimą, vidutinį darbo užmokestį.“

50. 2029 m. sausio 1 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 17 dalis netenka galios.

51. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 5 punkto redakcija:

„5) vertina savivaldybės teritorijoje teikiamų prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugų kokybę, vadovaudamasi socialinių paslaugų kokybės reikalavimais, tvirtinamais socialinės apsaugos ir darbo ministro, prižiūri, kaip laikomasi akredituojamų socialinių paslaugų (socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio) organizavimo ir teikimo sąlygų, savivaldybės mero nustatyta tvarka;“.

52. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 15 straipsnio 1 punkto redakcija:

„1) teikia metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms dėl socialinių paslaugų kokybės reikalavimų, tvirtinamų socialinės apsaugos ir darbo ministro, laikymosi;“.

53. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 15 straipsnio 2 punkto redakcija:

„2) formuoja bendrą socialinių paslaugų, išskyrus kompleksines paslaugas šeimai, kokybės reikalavimų, tvirtinamų socialinės apsaugos ir darbo ministro, laikymosi praktiką;“.

54. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 15 straipsnio 3 punkto redakcija:

„3) vadovaudamasis socialinių paslaugų kokybės reikalavimais, tvirtinamais socialinės apsaugos ir darbo ministro, vertina socialinės globos kokybę;“.

55. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Prevencines ir bendrąsias socialines paslaugas teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas. Socialinių paslaugų įstaigų teikiamos socialinės paslaugos turi atitikti prevencinėms ir bendrosioms socialinėms paslaugoms keliamus reikalavimus, nustatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinių paslaugų kataloge ir socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše.“

56. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Socialinę priežiūrą ir laikino atokvėpio paslaugą teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas, ir tie socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys, kurie atitinka socialinių paslaugų srities darbuotojams (socialiniams darbuotojams, individualios priežiūros darbuotojams, socialinės įtraukties koordinatoriams, socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistams ir kitiems socialinių paslaugų srities darbuotojams, kurie nurodyti socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybių

ir atliekamų funkcijų sąraše) šiame įstatyme nustatytus išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos, profesinės kompetencijos tobulinimo reikalavimus. Socialinių paslaugų teikėjų teikiamos socialinės paslaugos turi atitikti socialinei priežiūrai ir laikino atokvėpio paslaugai keliamus reikalavimus, nustatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinių paslaugų kataloge ir socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše, jiems suteikta teisė teikti akredituotą socialinę priežiūrą ir (ar) akredituotą laikino atokvėpio paslaugą. Socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys veikia individualiai (vykdo individualią veiklą).“

57. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Socialinę globą teikia tos socialinės globos įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas, kurių teikiama socialinė globa atitinka socialinių paslaugų kokybės reikalavimus, tvirtinamus socialinės apsaugos ir darbo ministro, ir kurios turi licenciją teikti socialinę globą (toliau – licencija).“

58. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 1 punkto redakcija:

„1) patalpos, kuriose bus teikiama socialinė globa, atitinka socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše pagal socialinės globos gavėjų grupę ir socialinės globos teikimo vietą nustatytus reikalavimus (viename pastate galimų apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičių, patalpų paskirtį, įrengimą, viename kambaryje galimų apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičių, minimalų gyvenamąjį plotą, socialinės globos gavėjų grupę);“.

59. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 1 punkto redakcija:

„1) socialinės globos įstaiga gali užtikrinti nelydimų nepilnamečių užsieniečių ar likusių be tėvų globos vaikų nepertraukiamą priežiūrą, suteikti jiems tinkamas patalpas, kurioms pagal šiame punkte nurodytą socialinės globos gavėjų grupę keliami reikalavimai (jų paskirtis, įrengimas, viename kambaryje galimų apgyvendinti socialinės globos gavėjų skaičius, minimalus gyvenamasis plotas) nustatyti socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše, maitinimą;“.

60. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga, teikdama socialinę globą, nesilaiko šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje ir (ar) 32 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir (ar) 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytų reikalavimų, įspėja šią įstaigą, kad jei ji per nustatytą terminą nepašalins nurodytų trūkumų, licencijos teikti socialinę globą galiojimas bus sustabdytas. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo ir ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo Socialinių paslaugų priežiūros departamento įspėjimo išsiuntimo socialinės globos įstaigai dienos. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti nustatomas, atsižvelgiant į tų pažeidimų pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, susijusias su paslaugų gavėjų individualių poreikių užtikrinimu, bei realią socialinės globos įstaigos galimybę pašalinti nustatytus pažeidimus. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti gali būti pratęstas vieną kartą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.“

61. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga, teikdama socialinę globą iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams, nesilaiko šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, po 6 mėnesių nuo licencijos teikti institucinę socialinę globą išdavimo dienos neužtikrina, kad būtų laikomasi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo

laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o po 24 mėnesių nuo licencijos teikti institucinę socialinę globą išdavimo dienos – ir šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytą likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimų, taiko šio straipsnio 2 dalies nuostatas.“

62. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 6 dalies redakcija:

„6. Įspėjimo terminas nustatytiems pažeidimams pašalinti ir licencijos galiojimo sustabdymo terminas, esant motyvuotam socialinės globos įstaigos prašymui ir kartu pateiktiems jį pagrindžiantiems rašytiniams dokumentams, Socialinių paslaugų priežiūros departamento sprendimu pratęsiamas, jei jis nustato, kad nustatyti pažeidimai susiję tik su socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytais aplinkos ir būsto reikalavimais ir socialinės globos įstaiga negalėjo ar negali per nustatytą terminą pašalinti šių pažeidimų dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių.“

63. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 10 dalies 2 punkto redakcija:

„2) socialinės globos įstaigai, kuriai licencija teikti institucinę socialinę globą buvo išduota taikant šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytą išimtį, per 6 mėnesius nuo šios licencijos išdavimo dienos nepavyko užtikrinti, kad būtų laikomasi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o per 24 mėnesius nuo šios licencijos išdavimo dienos – kad jos teikiama institucinė socialinė globa atitiktų šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte, taip pat socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytus likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimus;“.

64. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 11 dalies redakcija:

„11. Jei socialinės globos įstaiga per nurodytą terminą nepašalina pažeidimų, susijusių su socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytais patalpų reikalavimais, licencijos galiojimas panaikinamas veiklos vietos, kurioje tie pažeidimai nustatyti, adresu.“

65. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 31 straipsnio 14 dalies redakcija:

„14. Jeigu Socialinių paslaugų priežiūros departamentas nustato, kad socialinės globos įstaiga, kuriai licencija teikti institucinę socialinę globą išduota taikant šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytą išimtį, neatitinka visų ar dalies šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, po 6 mėnesių nuo šios licencijos išdavimo dienos – socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų, o po 24 mėnesių nuo šios licencijos išdavimo dienos – ir šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punkte bei socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytą likusių be tėvų globos vaikų socialinės globos reikalavimų, įspėjant socialinės globos įstaigą, kad, per nustatytą terminą nepašalinus nurodytų trūkumų, licencijos teikti socialinę globą galiojimas bus sustabdytas, šalinant nustatytus institucinės socialinės globos teikimo pažeidimus, stabdant šios licencijos galiojimą ar ją panaikinant *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 2–13 dalių nuostatos.“

66. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 1 punkto redakcija:

„1) teikti socialinę globą, atitinkančią socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame socialinių paslaugų kokybės reikalavimų apraše nustatytus reikalavimus ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų

normatyvuose nustatytus socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimus;“.

3 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas ir taikymas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, socialinės apsaugos ir darbo ministras, savivaldybės institucijos:

1) iki 2023 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus įgyvendinamuosius teisės aktus, reikalingus šio įstatymo 2 straipsnio 2–66 dalių nuostatoms įgyvendinti;

2) iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 2 straipsnio 2–46 dalių nuostatoms įgyvendinti reikalingus teisės aktus;

3) iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 2 straipsnio 47–49 dalių nuostatoms įgyvendinti reikalingus teisės aktus;

4) iki 2028 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 2 straipsnio 50–66 dalių nuostatoms įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo septintojo skirsnio nuostatos, susijusios su asmens mokėjimu už ilgalaikę socialinę globą, atsižvelgiant į jo turta, asmenims, pradėjusiems gauti ilgalaikę socialinę globą iki 2007 m. sausio 1 d., netaikomos.

3. Ilgalaikė socialinė globa likusiems be tėvų globos vaikams, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems ją gauti apskričių viršininkų socialinių paslaugų įstaigose, finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų, netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.

4. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems gauti ilgalaikę socialinę globą apskričių viršininkų socialinių paslaugų įstaigose ir nepertraukiamai ją gavusiems iki 2020 m. spalio 31 d. imtinai, nuo 2020 m. lapkričio 1 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.

5. Socialinės paslaugos asmenims, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems jas gauti apskrities viršininko socialinių paslaugų įstaigose, kurių savininko teisės ir pareigos perduotos savivaldybėms, finansuojamos iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, netaikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.

6. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos į pareigas neterminuotai paskirtiems valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovams nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos nustatoma 5 metų kadencija.

7. Socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistais ir socialinės įtraukties koordinatoriais dirbantiems asmenims, kurie pradėjo dirbti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 11 ir 12 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi iki 2025 m. rugsėjo 30 d., o jeigu šiems asmenims 2023 m. spalio 1 d. iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip 5 metai, šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 11 ir 12 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi.

8. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte nurodytą kvalifikaciją turintys asmenys, į socialinio darbuotojo pareigas priimti iki 2023 m. gruodžio 31 d., turi teisę iki 2028 m. gruodžio 31 d. dirbti socialiniais darbuotojais su vaikais ir (arba) šeimomis. Per šį laikotarpį reikalingos socialinio darbuotojo kvalifikacijos neįgiję asmenys atleidžiami iš socialinio darbuotojo pareigų, išskyrus socialinius darbuotojus, kuriems 2029 m. sausio 1 d. iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip 3 metai. Socialiniai darbuotojai, kuriems 2029 m. sausio 1 d. iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus likę ne daugiau kaip 3 metai, teisę dirbti socialiniais darbuotojais su vaikais ir (arba) šeimomis turi iki socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus suėjimo dienos.

9. Budintiems globotojams, su globos centru sudariusiems tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį iki 2023 m. gruodžio 31 d., šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyti reikalavimai netaikomi iki 2028 m. gruodžio 31 d.

10. Asmens (šeimos), pradėjusio (pradėjusios) gauti socialines paslaugas iki 2023 m. gruodžio 31 d., finansinės galimybės įvertinamos iš naujo iki 2024 m. sausio 31 d. šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Socialinių paslaugų įstatymo septintojo skirsnio nustatyta tvarka.

11. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėtos licencijavimo, akreditavimo, socialinių paslaugų skyrimo procedūros baigiamos pagal Socialinių paslaugų įstatymo nuostatas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

12. Socialinės globos įstaigos, teikiančios institucinę socialinę globą tik iš užsienio valstybės (-ių), kurią (-ias), Užsienio reikalų ministerijos Socialinių paslaugų priežiūros departamentui pateiktais duomenimis, ištiko humanitarinė krizė, atvykusiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams ar likusiems be tėvų globos vaikams, per 6 mėnesius nuo 2023 m. spalio 1 d. turi užtikrinti, kad būtų laikomasi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvuose nustatytą socialinę globą teikiančių darbuotojų struktūros ir skaičiaus reikalavimų.

4 straipsnis. Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija atlieka šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo, susijusio su prevencinėmis socialinėmis paslaugomis ir laikino atokvėpio paslaugomis, poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).

2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta:

1) ar prevencinės socialinės paslaugos turėjo įtakos specialiųjų socialinių paslaugų poreikio pokyčiui, asmens (šeimos) ir (ar) bendruomenės socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos sumažėjimui. Teikiant prevencines socialines paslaugas (kompleksines paslaugas šeimai), turi būti įvertinta, kiek asmenų, gaunančių (gavusių) kompleksines paslaugas šeimai, teigia, kad kompleksinės paslaugos šeimai padarė teigiamą poveikį;

2) ar laikino atokvėpio paslaugos teisinis reguliavimas turėjo įtakos socialinių paslaugų prieinamumui, ar laikino atokvėpio paslauga turėjo įtakos asmens (šeimos) galimybėms pailsėti nuo asmens su negalia priežiūros, jo (jos) fizinės ir emocinės sveikatos išsaugojimui (susigrąžinimui), taip pat kokią įtaką šis teisinis reguliavimas turėjo valstybės finansams, skiriamams socialinėms paslaugoms. Turi būti įvertinta, kiek asmenų (šeimų) gauna laikino atokvėpio paslaugą pagal jos teikimo vietą ir koks šios paslaugos poreikis (patenkintas ir nepatenkintas), kiek asmenų (šeimų), gaunančių (gavusių) laikino atokvėpio paslaugą, teigia, kad ši paslauga padarė jiems teigiamą poveikį, kiek socialinių paslaugų teikėjų teikia šią paslaugą, kiek lėšų tam skiriama ir koks jų poreikis pagal finansavimo šaltinius.

3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 5 metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per 12 mėnesių nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas